

Euroopan unionin virallinen lehti

C 216

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

56. vuosikerta

30. heinäkuuta 2013

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

II Tiedonannot

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDONANNOT

Euroopan komissio

2013/C 216/01	Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä elokuuta 2013 (Pankkitiedonanto) ⁽¹⁾	1
2013/C 216/02	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia COMP/M.6946 – BayWa/Bohnhorst Agrarhandel) ⁽¹⁾	16
2013/C 216/03	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia COMP/M.6980 – Cinven/CeramTec) ⁽¹⁾	16

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Euroopan komissio

2013/C 216/04	Euron kurssi	17
---------------	--------------------	----

FI

Hinta:
3 EUR
⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

(jatkuu kääntöpuolella)

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (jatkuu)	Sivu
2013/C 216/05	Keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean kokouksessaan 18. helmikuuta 2013 antama lausunto päätösluonnoksesta asiassa COMP/M.6663 – Ryanair/Aer Lingus III – Esittelijä: Viro	18
2013/C 216/06	Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomus – Ryanair/Aer Lingus III (COMP/M.6663)	20
2013/C 216/07	Tiivistelmä komission päätöksestä, annettu 27 päivänä helmikuuta 2013, keskittymän toteamisesta sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi (Asia COMP/M.6663 – Ryanair/Aer Lingus III) (tiedoksiannettu numerolla C(2013) 1106 final) ⁽¹⁾	22

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

2013/C 216/08	Tervehdyttämistoimenpiteet – Päätös International Union Insurances SA:ta ("Διεθνής Ένωσις Ανώνυμος Ασφαλιστική Εταιρία") koskevasta tervehdyttämistoimenpiteestä Vakuutusyriyten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/17/EY 6 artiklan nojalla tehty ilmoitus	31
---------------	--	----

V Ilmoitukset

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

Euroopan komissio

2013/C 216/09	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.7001 – Carlyle/Klenk Holz) – Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia ⁽¹⁾	32
2013/C 216/10	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.6922 – Triton/Logstor) ⁽¹⁾	33

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

**Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien
hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä elokuuta 2013 (Pankkitiedonanto)**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 216/01)

1. JOHDANTO

1. Komissio on antanut finanssikriisin aikana kuusi tiedonantoa, jäljempänä 'kriisitiedonannot' ⁽¹⁾. Niissä selostetaan yksityiskohtaisesti perusteita, joita sovelletaan tutkittaessa, soveltuuko finanssikriisin aikana alan yrityksille myönnettävä valtiontuki sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan vaatimusten mukaisesti.
2. Kriisitiedonannoissa laaditaan kattava kehys finanssisektoria tukeville koordinoituille toimille. Näin varmistetaan rahoitusvakaus samalla kun minimoidaan pankkien keskinäisen ja jäsenvaltioiden välisen kilpailun vääristyminen sisämarkkinoilla. Niissä määritetään valtiontuen saamisen edellytykset ja vaatimukset, joiden on täyttyttävä, jotta tällainen tuki soveltuu sisämarkkinoille perussopimuksessa esitettyjen valtiontuen periaatteiden mukaisesti. Finanssisektorille myönnettävää julkista tukea koskevia valtiontukisääntöjä on päivitetty kriisitiedonannoissa säännöllisesti, jotta on voitu sopeutua muuttuviin tarpeisiin kriisin kehittyessä. Viimeaikaisen kehityksen vuoksi kriisitiedonantoja on jälleen päivitettävä.

Oikeusperusta

3. Kriisitiedonannoissa ja kaikissa yksittäisissä päätöksissä tukitoimenpiteistä ja -ohjelmista, jotka kuuluvat näiden tiedonantojen soveltamisalaan, on oikeusperustana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohta, jossa poikkeuksellisesti sallitaan tuki jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen.
4. Kriisin alusta lähtien finanssisektorin ongelmia on pyritty ratkaisemaan merkittävillä toimilla. Kriisin kehittyminen on vaatinut vaikeuksissa olevien yritysten pelastamista ja rakenneuudistusta koskevien joidenkin valtiontukisäännösten mukauttamista. Samalla on kuitenkin säilytetty mahdollisuus saada

⁽¹⁾ Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin, jäljempänä 'vuoden 2008 pankkitiedonanto' (EUVL C 270, 25.10.2008, s. 8); komission tiedonanto – rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistaminen tämänhetkessä finanssikriisissä: tuen rajaaminen välttämättömään vähimmäismäärään ja suojatoimet kilpailun kohtuuttoman vääristymisen estämiseksi, jäljempänä 'pääomapohjan vahvistamista koskeva tiedonanto', (EUVL C 10, 15.1.2009, s. 2); komission tiedonanto arvoltaan alentuneiden omaisuuserien käsittelystä yhteisön pankkisektorilla, jäljempänä 'arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskeva tiedonanto' (EUVL C 72, 26.3.2009, s. 1); komission tiedonanto elinkelpoisuuden palauttamisesta ja rahoitusalaalla tämänhetkessä kriisissä toteutettujen rakenneuudistustoimenpiteiden arvioinnista valtiontukisääntöjen perusteella, jäljempänä 'rakenneuudistustiedonanto', (EUVL C 195, 19.8.2009, s. 9); komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä tammikuuta 2011, jäljempänä 'voimassaolon jatkamista koskeva vuoden 2010 tiedonanto' (EUVL C 329, 7.12.2010, s. 7) ja komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä tammikuuta 2012, jäljempänä 'voimassaolon jatkamista koskeva vuoden 2011 tiedonanto' (EUVL C 356, 6.12.2011, s. 7).

poikkeustapauksissa huomattava määrä julkista tukea. Finanssi- ja rahapoliittisten välineiden poikkeuksellisen laajalla käyttöönnotolla on osaltaan estetty kriisin paheneminen entisestään, mutta talouden elpyminen on ollut hyvin heikkoa ja epätasaista Euroopan unionissa. Joidenkin jäsenvaltioiden finanssisektorilla on edelleen pidempiaikaisen rahoituksen saatavuuteen ja omaisuuserien laatuun liittyviä haasteita, jotka johtuvat talouden taantumasta sekä julkisen tai yksityisen sektorin velkaantumisen vähentämisestä. Rahoitusmarkkinoilla on edelleen paineita, ja vaarana ovat laajemmat kielteiset heijastusvaikutukset.

5. Jatkuvat jännitteet valtionvelkamarkkinoilla osoittavat selvästi epävakauden jatkuvan rahoitusmarkkinoilla. Unionin rahoitusalan voimakas yhdentyminen ja keskinäinen riippuvuus aiheuttavat edelleen huolestumista tartuntavaarasta markkinoilla. Rahoitusmarkkinoiden huomattavan epävakauden, talouden näkymien epävarmuuden ja niistä johtuvan jäsenvaltioiden talouden vakavan häiriön riskin vuoksi on perusteltua säilyttää jäsenvaltioiden turvaverkkona mahdollisuus soveltaa finanssimarkkinoilla kriisiin liittyviä tukitoimenpiteitä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.
6. Finanssimarkkinoiden jatkuvan paineen ja laajempien kielteisten heijastusvaikutusten riskin vuoksi komissio katsoo, että edellytykset perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamiseksi finanssialan valtiontukeen täyttyvät yhä. Kyseisen poikkeuksen soveltaminen on kuitenkin mahdollista ainoastaan niin kauan kuin kriisitilanne jatkuu ja koko rahoitusjärjestelmän vakaus on sen vuoksi uhattuna aidosti poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

Rahoitusvakaus on tärkein tavoite

7. Rahoitusvakaus on ollut komission tärkein tavoite sen laatiessa kriisitiedonantoja ja toteuttaessa muita finanssikriisin ratkaisemiseen tähtäviä toimia. Samalla on pyritty minimoimaan valtiontuet ja kilpailun vääristyminen pankkien ja jäsenvaltioiden välillä. Rahoitusvakauden säilyttämiseksi on estettävä luottolaitosten kaatumisesta muuhun pankkijärjestelmään mahdollisesti kohdistuvat huomattavat kielteiset heijastusvaikutukset. Lisäksi on varmistettava, että pankkijärjestelmä kokonaisuudessaan jatkaa reaalitalouden riittävää luototusta. Rahoitusvakaudella on keskeinen asema, kun komissio arvioi finanssisektorille myönnettyä valtiontukea tämän tiedonannon mukaisesti. Komissio ottaa arviota laatiessaan huomioon kriisin muuttumisen akuutista, koko järjestelmän kattavasta häiriöstä syvemmiksi talouden ongelmiksi joissakin unionin osissa, mikä kasvattaa sisämarkkinoiden pirstaloitumisen riskiä.
8. Tämä tärkein tavoite otetaan huomioon paitsi vaikeuksissa olevien pankkien mahdollisuuksissa saada tarpeen tullen valtiontukea rahoitusvakauden säilyttämiseksi myös tavassa, jolla rakenneuudistussuunnitelmia arvioidaan. Tässä yhteydessä on korostettava, että rahoitusvakautta ei voida varmistaa ilman tervettä rahoitussektoria. Pääoman hankkimista koskevia suunnitelmia on sen vuoksi arvioitava tiiviissä yhteistyössä toimivaltaisen viranomaisen kanssa sen varmistamiseksi, että vakaalla ja kestäväällä perustalla oleva elinkelpoisuus voidaan palauttaa kohtuullisessa ajassa; muuten vaikeuksissa olevan rahoituslaitoksen toiminta on lopetettava asianmukaisella tavalla.
9. Soveltaessaan valtiontukisääntöjä yksittäistapauksiin komissio kuitenkin ottaa huomioon makrotaloudellisen ympäristön, joka vaikuttaa sekä pankkien elinkelpoisuuteen että yksittäisen jäsenvaltion reaalitalouden tarpeeseen saada jatkossakin luottoja terveiltä pankeilta. Komissio ottaa pankkien rakenneuudistussuunnitelmia arvioidessaan edelleen huomioon kunkin pankin ja jäsenvaltion erityispiirteet. Komissio laatii erityisesti oikeasuhteisen arvion pankkien pitkän aikavälin elinkelpoisuudesta, kun valtiontuen tarve johtuu valtionvelkakriisistä eikä liiallisesta riskinotosta⁽²⁾. Komissio ottaa arvioissaan huomioon, että sisämarkkinoilla on säilytettävä tasapuoliset kilpailuolosuhteet ja tarkkailtava erityisesti vastuujaon kehitystä unionissa.
10. Jos suuri osa jäsenvaltion finanssisektorista on rakenneuudistuksen tarpeessa, komissio pyrkii noudattamaan koordinoitua lähestymistapaa arvioidessaan yksittäisten pankkien rakenneuudistussuunnitelmia, jotta voidaan saavuttaa koko rahoitusjärjestelmän kattavia tuloksia. Komissio on soveltanut tätä

⁽²⁾ Ks. voimassaolon jatkamista koskeva vuoden 2011 tiedonanto, 14 kohta.

lähestymistapaa erityisesti niihin jäsenvaltioihin, joissa toteutetaan talouden sopeutusohjelmaa. Komission olisi otettava huomioon erityisesti yksittäisten rahoituslaitosten rakenneuudistusten kokonaisvaikutukset sektoritasolla (esimerkiksi markkinarakenteen muutokset) ja koko taloudessa. Erityisen tärkeää on vakaalla ja kestävällä perustalla oleva reaalityalouden riittävä luototus.

11. Kun komissio arvioi vastuunjakoja sekä kilpailun vääristymistä rajoittavia toimenpiteitä, se tarkastelee myös ehdotettujen toimien, mukaan lukien omaisuuden myyminen, toteutettavuutta ja vaikutuksia markkinoiden rakenteeseen ja niille pääsyn esteisiin. Samalla komission on varmistettava, että tiettyä tapausta tai jäsenvaltiota varten laaditut ratkaisut tukevat tavoitteena olevaa jäsenvaltioiden välisten suurten epätasapainotilojen ennalta ehkäisyä. Muuten on vaarana sisämarkkinoiden entistä voimakkaampi pirstaloituminen ja finanssimarkkinoiden epävakaus, jotka haittaavat talouden elpymistä unionissa.

Sääntelykehityksen kehitys ja kriisitiedonantojen tarkistamisen tarpeellisuus

12. Kriisin alusta alkaen unioni on tehnyt toimenpiteitä ja säännöksiä useita muutoksia, joilla pyritään parantamaan finanssisektorin häiriönsietokykyä ja parantamaan pankkikriisien ennaltaehkäisyä, hallintaa ja ratkaisemista. Eurooppa-neuvosto on sitoutunut aloitteisiin, joilla talous- ja rahaliitto saadaan vakaammalle perustalle luomalla pankkiunioni, jonka ensimmäisessä vaiheessa otetaan käyttöön yhteinen valvontamekanismi (YVM) ja yhteinen kriisintarkaisumekanismi, jota sovelletaan YVM:ään osallistuvaan jäsenvaltioon sijoittautuneisiin luottolaitoksiin. Jäsenvaltiot ovat myös sopineet ottavansa käyttöön vakausmekanismi, jonka kautta siihen osallistuville maille ja niiden pankeille voidaan tarpeen tullen myöntää varoja.
13. Kyseiset toimenpiteet on väistämättä toteutettava asteittain, jotta esimerkiksi lainsäädäntö ehtii tulla voimaan ja pankkien kriisintarkaisurahastoon kertyy varoja. Osa toimenpiteistä rajoittuu euroalueelle. Talouden elpymisvauhdin erot unionissa, tarve vakauttaa julkisen ja yksityisen sektorin velan määrä ja vähentää sitä sekä finanssisektorin jäljellä olevat heikot kohdat ovat johtaneet finanssimarkkinoiden jatkuviin jännitteisiin ja pirstaloitumiseen sekä sisämarkkinoiden kasvaviin vääristymiin. Sisämarkkinoiden eheyttä on tämän vuoksi suojattava muun muassa vahvistamalla valtiontukijärjestelmää. Kriisitiedonantoja mukauttamalla voidaan auttaa varmistamaan sujuva siirtyminen tulevaan järjestelmään, joka perustuu komission ehdotukseen direktiiviksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkaisukehyksestä ⁽³⁾, jäljempänä 'pankkien elvytys- ja kriisintarkaisudirektiivi'. Uudella järjestelmällä markkinoille tarjotaan selkeämpi toimintaympäristö. Mukautetuilla kriisitiedonannoilla voidaan myös varmistaa kaikkien valtiontukea sisämarkkinoilla saavien pankkien määrätietoisempi rakenneuudistus ja tehokkaampi vastuunjako.
14. Finanssisektorin valtiontukien valvonta on joskus vuorovaikutuksessa jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten velvollisuuksien kanssa. Joissakin tapauksissa valvontaviranomaiset voivat vaatia mukautuksia esimerkiksi hallinnointi- ja valvontajärjestelmiin (corporate governance) sekä palkitsemiskäytänteisiin, jotka usein määritetään rakenneuudistussuunnitelmissa. Näissä tapauksissa on paitsi säilytettävä komission yksinomaisen toimivalta valtiontukien valvonassa myös koordinoitava komission ja toimivaltaisten valvontaviranomaisten toimet. Koska sääntely- ja valvontaympäristö kehittyy unionissa ja erityisesti euroalueella koko ajan, komissio toimii nyt ja tulevaisuudessa tiiviissä yhteistyössä valvontaviranomaisten kanssa varmistaa kaikkien asianomaisten viranomaisten tehtävien ja vastuualueiden sujuvan vuorovaikutuksen.

Vastuunjako

15. Kriisitiedonannoissa todetaan selvästi, että valtiontukien valvonnan yleisperiaatteita noudatetaan myös kriisin aikana. Jotta kilpailun vääristymistä voidaan rajoittaa sisämarkkinoilla pankkien välillä ja kaikissa jäsenvaltioissa ja estää moraalikato, tuki olisi rajoitettava välttämättömään ja tuensaajan olisi osallistuttava rakenneuudistuskustannuksiin asianmukaisella omalla osuudella. Pankin ja sen osakkeenomistajien olisi osallistuttava rakenneuudistukseen mahdollisimman paljon omilla varoillaan ⁽⁴⁾. Valtion tuki olisi myönnettävä ehdoin, joissa pankkiin sijoituksia tehneiltä edellytetty vastuunjako on asianmukainen.

⁽³⁾ Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkaisukehyksestä, 6 päivänä kesäkuuta 2012, COM(2012) 280 final.

⁽⁴⁾ Ks. rakenneuudistustiedonanto, 22 kohta.

16. Tutkiessaan pankeille myönnetyn tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille komissio on vaatinut kriisin alusta alkaen ainakin vähimmäistason vastuunjako suhteessa pankkien saamaan tukeen. Se toteutetaan erityisesti kattamalla tappioita käytettävissä olevalla pääomalla ja maksamalla valtion tukitoimista asianmukainen korvaus. Pankin varojen ulosvirtaamisen estämiseksi komissio on myös antanut säännöt hybridi-instrumenttien takaisinostosta sekä osinkojen ja kuponnikoron maksamisen kieltämisestä. Komissio ei kuitenkaan pitänyt tarkoituksenmukaisena asettaa ennalta oman osallistumisen raja-arvoja tai muita vaatimuksia ⁽⁵⁾.
17. Kriisin alkuvaiheessa jäsenvaltiot eivät yleensä ylittäneet ennalta asetettujen vastuunjaon raja-arvojen osalta valtiontukisäännöissä määrättyjä minimivaatimuksia, eikä velkojien edellytetty osallistuvan luotto-laitosten pelastamiseen rahoitusvakauden säilyttämisen vuoksi.
18. Valtionvelkakriisi on kuitenkin osoittanut selvästi, että tällä tavoin ei voida pitkällä aikavälillä varmistaa rahoitusvakautta etenkin niissä jäsenvaltioissa, joissa pankkien pelastamisen kustannukset heikentävät selvästi julkisen talouden rahoitusasemaa. Jotkin jäsenvaltiot ovatkin joutuneet ylittämään valtiontukisäännöissä asetetut minimivaatimukset ja antamaan uutta lainsäädäntöä tiukemmista vastuunjaon ennakko vaatimuksista. Tämä kehitys on johtanut erilaisiin vastuunjaon lähestymistapoihin jäsenvaltioissa. Osa jäsenvaltioista noudattaa valtiontukisääntöjen vähimmäisvaatimuksia ja osa on ylittänyt ne edellyttämällä sijoittajien tai velkojien osallistumista pankkien pelastamiseen. Nämä jäsenvaltioiden erot suhtautumisessa vastuunjakoon ovat johtaneet pankkien rahoituskustannusten eriytymiseen riippuen siitä, kuinka todennäköisenä pidetään, että sijoittajia ja velkojia vaaditaan osallistumaan pankkien pelastamiseen jäsenvaltion julkisen talouden tilan vuoksi. Erilaiset lähestymistavat uhkaavat sisämarkkinoiden eheyttä ja voivat vaarantaa tasapuolisen toimintaympäristön, joka valtiontukien valvonnalla pyritään turvaamaan.
19. Edellä kuvatun kehityksen vuoksi vastuunjaon vähimmäisvaatimuksia olisi tiukennettava. Ennen kuin pankille myönnetään rakenneuudistustukea joko pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevan toimenpiteen muodossa, pankin olisi toteutettava kaikki pääomaa muodostavat toimet, mukaan lukien huonommassa etuoikeusasemassa olevan velan muuntaminen omaksi pääomaksi. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, että perusoikeuksia noudatetaan eikä rahoitusvakautta vaaranneta. Koska rakenneuudistustukea tarvitaan estämään pankin mahdollinen hallitsematon konkurssi, tuen rajoittamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään vastuunjako koskevia toimenpiteitä olisi noudatettava riippumatta siitä, kuinka vakavarainen pankki on prosessin alussa. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on ennen rakenneuudistustuen myöntämistä pankille varmistettava, että pankin osakkeenomistajat ja huonommassa etuoikeusasemassa olevan pääoman haltijat osallistuvat vastuunjaon edellyttämällä tavalla pankin pääomittamiseen, tai annettava tarvittava asiaa koskeva lainsäädäntö.
20. Periaatteessa kilpailun vääristymisen rajoittamiseen tähtävien toimien soveltaminen riippuu vastuunjaon laajuudesta, ja niiden yhteydessä otetaan myös huomioon tukea saavien pankkien pääomittamista koskevan vastuunjaon kehittyminen unionissa. Muiden tekijöiden pysyessä ennallaan vastuunjaon lisääminen vähentää näin ollen tarvetta toteuttaa kilpailun vääristymistä rajoittavia toimia. Kilpailun vääristymistä rajoittavat toimet olisi joka tapauksessa suunniteltava siten, että tavoitteena on mahdollisimman pitkälle se markkinatilanne, joka olisi syntynyt tuensaajan poistuessa markkinoilta ilman tukea.

Tuloksellinen rakenneuudistusmenettely ja sääntelykehityksen ajanmukaistamisen jatkaminen

21. On tarpeen säilyttää tietyt pankkien tukemisessa käytettävät järjestelyt, jotta jatkossakin voidaan ratkaista finanssimarkkinoiden myllerryksen aiheuttamat ongelmat. Joitakin menettelyjä ja ehtoja olisi kuitenkin parannettava ja kehitettävä edelleen. On myös tarpeen jatkaa sääntelykehityksen mukauttamista markkinoiden kehityksen mukaisesti. Tämä prosessi aloitettiin kesäkuussa 2010 korottamalla takausmaksua ⁽⁶⁾, ja sitä jatkettiin voimassaolon jatkamista koskevalla vuoden 2010 tiedonannolla ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Sama, kohta 24.

⁽⁶⁾ Ks. komission kilpailun pääosaston 30. huhtikuuta 2010 laatima valmisteluasiakirja (The application of State aid rules to Government Guarantee schemes covering bank debt to be issued after 30 June 2010).

⁽⁷⁾ Kyseisessä tiedonannossa vaaditaan rakenneuudistussuunnitelman esittämistä kaikilta pankeilta, jotka saavat valtiontukea pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevien toimenpiteiden muodossa, riippumatta tuen määrästä.

22. Vuoden 2008 pankkitiedonanto antoi jäsenvaltioille mahdollisuuden ottaa pelastussuunnitelmat käyttöön, mutta samalla säilytettiin myös mahdollisuus toteuttaa tapauskohtaisia toimia. Laaja finanssikriisi on johtanut yleiseen luottamuksen murenemiseen koko EU:n finanssisektorilla ja muun muassa pankkien välisten markkinoiden tyrehtymiseen. Tämän vuoksi komissio päätti, että se hyväksyy pelastustoimet ja pääomapohjan vahvistamiseen tähtäävät järjestelmät sekä kaikki muut tarvittavat jäsenvaltioiden toimet, joilla turvataan rahoitusjärjestelmän vakaus. Sekä takauksina että pääomapohjan vahvistamista ja arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevin toimenpiteinä tilapäisesti hyväksytyllä pelastamistuella onnistuttiin välttämään paniikki ja palauttamaan markkinoiden luottamus.
23. Muuttuneissa markkinaolosuhteissa on kuitenkin vähemmän tarvetta rakenteellisille pelastamistoimille, jotka perustuvat pelkästään oletukseen, että käytännössä kaikki pankit on pelastettava. Tällöin lykätään perusteellista arviota rakenneuudistussuunnitelman todellisesta tarpeesta. Tämä lähestymistapa auttoi välttämään koko finanssisektorin peruuttamattoman romahduksen, mutta yksittäisten tuensaajien rakenneuudistustoimet toteutettiin usein viiveellä. Pankkien ongelmiin paneutuvien toimien viivästyminen on joissakin tapauksissa kasvattanut veronmaksajien kontrolle jääviä menoja. Tässä tiedonannossa esitetyn periaatteen mukaan pääomapohjan vahvistamista ja arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevat toimet sallitaan vasta sitten kun pankin rakenneuudistussuunnitelma on hyväksytty. Tällä lähestymistavalla varmistetaan, että tarvittavan tuen määrä arvioidaan tarkemmin, pankin ongelmien syyt on analysoitu, niihin puututaan aikaisemmassa vaiheessa ja rahoitusvakaus on varmistettu. Takausjärjestelmiä voidaan edelleen käyttää likviditeetin tarjoamiseksi pankeille. Näillä järjestelmillä voidaan kuitenkin tarjota likviditeettiä ainoastaan niille pankeille, joilla ei ole toimivaltaisen valvontaviranomaisen ⁽⁸⁾ määrittelemää pääomavajetta.
24. Tässä tiedonannossa esitetään tarvittavat mukautukset parametreihin, joilla pankeille myönnettävän kriisiin liittyvän valtiontuen soveltuvuutta sisämarkkinoille arvioidaan 1 päivästä elokuuta 2013. Erityisesti tällä tiedonannolla
- a) korvataan vuoden 2008 pankkitiedonanto ja annetaan ohjeita maksuvalmiustuen sisämarkkinoille soveltuvuuden kriteereistä;
 - b) mukautetaan ja täydennetään pääomapohjan vahvistamista koskevaa tiedonantoa ja arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevaa tiedonantoa;
 - c) täydennetään rakenneuudistustiedonantoa antamalla yksityiskohtaisemmat ohjeet osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien osallistumisesta vastuunjakoon;
 - d) määritetään periaate, jonka mukaan pääomapohjan vahvistamista tai omaisuuserien suojaamista koskevia toimenpiteitä ei saa toteuttaa ennen kuin rakenneuudistuslupa on hyväksytty, ja ehdotetaan menettelyä kyseisten toimenpiteiden pysyvää hyväksyntää varten;
 - e) annetaan ohjeita vaatimuksista, joiden mukaisesti arvioidaan likviditeettituen soveltuvuutta sisämarkkinoille.

2. SOVELTAMISALA

25. Komissio soveltaa tässä tiedonannossa ja kaikissa kriisitiedonannoissa ⁽⁹⁾ määritettyjä periaatteita 'luottolaitoksiin', joita kutsutaan tässä tiedonannossa myös 'pankeiksi' ⁽¹⁰⁾. Luottolaitokset ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa, minkä vuoksi yhden luottolaitoksen hallitsematon konkurssi voi vaikuttaa erittäin haitallisesti koko rahoitusjärjestelmään. Luottamus luottolaitoksiin voi romahtaa nopeasti, millä voi olla vakavia seurauksia niiden maksuvalmiudelle ja vakavaraisuudelle. Yhden rakenteeltaan monimutkaisen luottolaitoksen ongelmat voivat johtaa finanssisektorin systeemiseen stressiin, jolla voi puolestaan olla suuret negatiiviset vaikutukset koko talouteen. Luottolaitoksilla on muun muassa tärkeä rooli reaaliatalouden luotottamisessa, minkä vuoksi niiden ongelmat voivat vaarantaa rahoitusvakauden.

⁽⁸⁾ 'Toimivaltaisella valvontaviranomaisella' tarkoitetaan kansallista toimivaltaista viranomaista, jonka euroon osallistuva jäsenvaltio on nimittänyt luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (uudelleenlaadittu teksti) 14 päivänä kesäkuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/48/EY (EUVL L 177, 30.6.2006, s. 1) mukaisesti, tai yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvaan jäsenvaltioon sijoittautuneiden luottolaitosten osalta Euroopan keskuspankkia sen suorittaessa valvontatehtäviä, jotka sille on annettu komission ehdotuksessa neuvoston asetukseksi, joka koskee luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamista Euroopan keskuspankille (1 artikla).

⁽⁹⁾ Ks. alaviite 1.

⁽¹⁰⁾ Luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (uudelleenlaadittu teksti) 14 päivänä kesäkuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/48/EY 4 artiklan 1 alakohdassa määritelty luottolaitos.

26. Komissio soveltaa tarpeen mukaan tässä tiedonannossa ja kaikissa kriisitiedonannoissa määritettyjä periaatteita soveltuvin osin direktiivin 73/239/ETY⁽¹⁾ 6 artiklassa, direktiivin 2002/83/EY⁽²⁾ 4 artiklassa ja direktiivin 98/78/EY⁽³⁾ 1 artiklan b kohdassa tarkoitettuihin vakuutusyrityksiin.
27. Tässä tiedonannossa tarkastellaan kaikkea tukea kyseisille jäsenvaltioon rekisteröityneille rahoituslaitoksille, jotka harjoittavat siellä merkittävää toimintaa, tytäryhtiöt mukaan lukien.

3. PÄÄOMAPOHJAN VAHVISTAMISTA JA ARVOLTAAN ALENTUNEITA OMAISUUSERIÄ KOSKEVAT TOIMENPITEET

28. Pääomapohjan vahvistamista ja arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevilla toimenpiteillä, mukaan lukien omaisuuserille myönnettyt takaukset, pyritään yleensä kattamaan pääomavaje. Tässä tiedonannossa pääomavajeella tarkoitetaan pääomavajetta, joka on todettu pääomittamishankkeessa, stressitestissä, omaisuuserien laadun tarkastelussa tai vastaavassa menettelyssä unionin, euroalueen tai kansallisella tasolla. Tarvittaessa toimivaltaisen valvontaviranomaisen on vahvistettava pääomavajeen olemassaolo. Tällainen julkinen tuki on yleensä luonteeltaan pysyvää, eikä sitä voida helposti purkaa.
29. Tällaiset toimenpiteet ovat käytännössä peruuttamattomia ja tuki vaikuttaa sen myöntäneen jäsenvaltion julkiseen talouteen. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon komission päätöksentekokäytännön kriisin aikana komissio voi periaatteessa hyväksyä nämä toimenpiteet vasta sen jälkeen, kun asianomainen jäsenvaltio osoittaa, että kaikki mahdollinen on tehty kyseisen tuen rajoittamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään. Tämän vuoksi jäsenvaltioita pyydetään toimittamaan pääoman hankkimista koskeva suunnitelma ennen rakenneuudistussuunnitelman toimittamista tai sen osana. Pääoman hankkimista koskevaan suunnitelmaan pitäisi sisältyä erityisesti pankin toteuttamat toimet pääoman hankkimiseksi sekä pankin osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien vastuunjakoon liittyvät potentiaaliset toimet.
30. Pääoman hankkimista koskevan suunnitelman sekä omaisuuserien laadun perinpohjaisen tarkastelun ja tulevaisuuteen suuntautuvan vakavaraisuusarvion perusteella jäsenvaltion pitäisi pystyä yhdessä komission ja toimivaltaisen valvontaviranomaisen kanssa määrittämään tarkasti pankin (jäljellä oleva) pääomavaje, joka on katettava valtiontuella. Valtiontuella katettava jäljellä oleva pääomavaje edellyttää rakenneuudistussuunnitelman toimittamista.
31. Rakenneuudistustukea sisältävää rakenneuudistussuunnitelmaa arvioidaan jatkossakin rakenneuudistustiedonannon perusteella, lukuun ottamatta pääoman hankkimista ja vastuunjakoa koskevia vaatimuksia, jotka on sisällytettävä 32–34 kohdassa tarkoitettulla tavalla pääoman hankkimista koskevaan suunnitelmaan ja toimitettava ennen rakenneuudistussuunnitelmaa tai sen osana.

3.1 Pääomavajeen poistaminen – rakenneuudistustuesta tehtävät ennakoilmoitukset ja ilmoitukset

32. Heti kun pääomavaje, joka todennäköisesti johtaa valtiontuen hakemiseen, on todettu, on toteutettava kaikki toimenpiteet vajeen korjaamisesta jäsenvaltiolle aiheutuvien menojen minimoimiseksi. Tämän vuoksi jäsenvaltioita kehoitetaan ottamaan yhteys komissioon ennakoilmoitusvaiheessa. Ennakoilmoitusvaiheen vapaaehtoisen yhteydenpidon aikana komissio antaa neuvoja siitä, miten rakenneuudistustuen soveltuvuus sisämarkkinoille varmistetaan ja erityisesti vastuunjakoa koskevien vaatimusten täytäntöönpanosta valtiontukisääntöjen mukaisesti. Ennakoilmoituksen perustan muodostaa jäsenvaltion ja pankin laatima pääoman hankkimista koskeva suunnitelma, jonka toimivaltainen valvontaviranomainen on hyväksynyt. Pääoman hankkimista koskevan suunnitelman pitäisi sisältää seuraavat tiedot:
- a) pankin toteuttamat toimet pääoman hankkimiseksi sekä osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien vastuunjakoon liittyvät (potentiaaliset) toimet;
 - b) suojatoimet, joilla estetään varojen ulosvirtaaminen pankista, joka voisi tapahtua esimerkiksi pankin hankkiessa osuuksia muista yrityksistä tai maksaessa osinkoja tai kuponkikorkoja.

⁽¹⁾ Ensimmäinen neuvoston direktiivi 73/239/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1973, muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 228, 16.8.1973, s. 3).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/83/EY, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, henkivakuutuksesta (EYVL L 345, 19.12.2002, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/78/EY, annettu 27 päivänä lokakuuta 1998, vakuutusyritysrhymään kuuluvien vakuutusyritysten lisävalvonnasta (EYVL L 330, 5.12.1998, s. 1).

33. Jäsenvaltion pitäisi antaa yksityiskohtainen kuvaus menetelmästä ja tiedoista, joiden perusteella on määritetty pääomavaje, jonka toimivaltainen valvontaviranomainen on hyväksynyt. Menetelmä on esitettävä liiketoimintasegmentteihin jaoteltuna.
34. Toimitettuaan pääoman hankkimista koskevan suunnitelman, johon on sisällytetty pankin omaisuus-erien laadun perinpohjaisen tarkastelun tulokset ja tulevaisuuteen suuntautuva vakavaraisuusarvio, jäsenvaltio määrittää jäljellä olevan pääomavajeen, joka on katettava valtiontuella. Komissio antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden neuvotella rakenneuudistussuunnitelmasta ennen sen ilmoittamista. Kun rakenneuudistussuunnitelmasta on päästy yhteisymmärrykseen, jäsenvaltio voi ilmoittaa siitä virallisesti. Komissio hyväksyy pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuksia koskevan toimenpiteen rakenneuudistustueksi vasta sen jälkeen kun rakenneuudistussuunnitelmasta on päästy yhteisymmärrykseen.

3.1.1 Pankin toteuttamat toimet pääoman hankkimiseksi

35. Pääoman hankkimista koskevassa suunnitelmassa, jonka toimivaltainen valvontaviranomainen on hyväksynyt, tuensaajan olisi nimettävä kaikki mahdolliset pääoman hankkimista koskevat toimet ja myös mahdollisuuksien mukaan toteutettava ne pankin elinkelpoisuutta vaarantamatta. Näitä toimenpiteitä ovat erityisesti
- a) uusmerkinnät;
 - b) huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien vapaaehtoinen muuttaminen omaksi pääomaksi riskiin liittyvän kannustimen perusteella;
 - c) velkojen hallintatoimet, joiden pitäisi periaatteessa tuottaa pelkästään uutta pääomaa, jos pääomavajetta ei pystytä kattamaan kokonaan ja myös valtiontukea tarvitaan;
 - d) pääoman hankkiminen myymällä omaisuuksia ja niistä koostuvia salkkuja;
 - e) omaisuuksien salkkujen arvopaperistaminen pääoman hankkimiseksi muista kuin ydintoiminnoista;
 - f) voittovarojen jättäminen yritykseen;
 - g) muut pääomatarvetta vähentävät toimet.
36. Jos nimetyt toimet ovat pääoman hankkimista koskevan suunnitelman mukaan sellaisia, että niitä ei voida toteuttaa kuuden kuukauden kuluessa kyseisen suunnitelman toimittamisesta, komissio kuulee toimivaltaista valvontaviranomaista arvioidakseen, voidaanko ehdotetut toimet ottaa huomioon pääoman hankkimista koskevinä toimina.
37. Pankkien johtoa olisi kannustettava toteuttamaan kauaskantoisia rakenneuudistustoimia hyvissä ajoin, jotta valtiontuen tarve voidaan minimoida. Jos voidaan kohtuudella olettaa, että valtiontukeen turvaaminen olisi voitu välttää johdon asianmukaisilla ja oikea-aikaisilla toimilla, rakenneuudistuksessaan valtiontukea käyttävän tai asianmukaisin menettelyin toimintansa lopettavan luottolaitoksen olisi yleensä vaihdettava toimitusjohtajansa ja tarvittaessa myös muut hallituksen jäsenet.
38. Samoista syistä kyseisten luottolaitosten olisi sovellettava johdon palkitsemisessa tiukkoja käytänteitä. Tämä edellyttää johdon palkkojen ja muiden etuuksien rajoittamista ja kannustinjärjestelmiä, joilla varmistetaan, että pankki toteuttaa rakenneuudistussuunnitelmaansa kestävien pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. Kaikkien pankkien, jotka saavat valtiontukea pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuksia koskevien toimenpiteiden muodossa, olisi rajoitettava henkilöstölle, mukaan lukien hallituksen jäsenet ja muu ylin johto, maksettavat palkat ja muut etuudet asianmukaiselle tasolle. Kokonaispalkan ja muiden etuuksien enimmäismäärään pitäisi sisältyä kaikki mahdolliset kiinteät ja muuttuvat osat ja eläke-etuudet, ja sen pitäisi olla EU:n vakavaraisuusvaatimusdirektiivin⁽¹⁴⁾ (CRD IV) 93 ja 94 artiklan mukainen.

⁽¹⁴⁾ Oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annettu Euroopan parlamentin direktiivi 2013/36/EU (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

Kyseisten henkilöiden kokonaispalkan ja muiden etuuksien yhteismäärä saa olla enintään 15 kertaa niin suuri kuin keskipalkka jäsenvaltiossa, johon tuensaaja on rekisteröity ⁽¹⁵⁾, tai 10 kertaa niin suuri kuin tuensaajapankin henkilöstön keskipalkka.

Kokonaispalkkaa ja muita etuuksia koskevia rajoituksia on sovellettava rakenneuudistusjakson loppuun saakka tai kunnes pankki on maksanut valtiontuen takaisin, jos se tapahtuu aiemmin.

39. Valtiontukea pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevien toimenpiteiden muodossa vastaanottava pankki ei saa periaatteessa maksaa suurempia irtisanomiskorvauksia kuin mitä laissa tai työsopimuksessa määrätään.

3.1.2 Osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojen vastuunjako

40. Valtiontuki voi luoda moraalikatoa ja heikentää markkinakuria. Moraalikadon lieventämiseksi tukea olisi myönnettävä ainoastaan ehdoilla, joihin sisältyy nykyisten sijoittajien asianmukainen vastuunjako.
41. Asianmukaiseen vastuunjakoon kuuluvat yleensä hybridipääoman omistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien haltijoiden osuudet sen jälkeen kun tappioita on ensin katettu omasta pääomasta. Hybridipääoman omistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien haltijoiden on osallistuttava mahdollisimman suurella osuudella pääomavajeen supistamiseen. Osallistuminen pääomavajeen supistamiseen voidaan toteuttaa joko muuttamalla instrumentteja ydinpääomaksi (Common Equity Tier 1, CET 1 ⁽¹⁶⁾) tai alentamalla niiden pääoma-arvoa. Rahavarojen ulosvirtaus tuensaajalta kyseisten arvopapereiden haltijoille on joka tapauksessa estettävä, mikäli se on lainsäädännön puitteissa mahdollista.
42. Komissio ei ehdottomasti edellytä, että paremmassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien (erityisesti vakuutetut ja vakuuttamattomat talletukset, joukkovelkakirjat ja muut etuoikeutetut saatavat) haltijat osallistuvat valtiontukisääntöjen mukaiseen vastuunjakoon joko muuttamalla instrumentteja pääomaksi tai alentamalla niiden pääoma-arvoa.
43. Jos pääomavajeen ilmoittaneen pankin vakavaraisuussuhde ylittää EU:n lainsäädännössä määrätyn minimitason, pankin pitäisi yleensä pystyä omin voimin palauttamaan pääomapositionsa ennalleen toteuttamalla erityisesti 35 kohdassa mainittuja pääoman hankkimista koskevia toimia. Jos kaikki keinot on käytetty, mukaan lukien mahdolliset valvontatoimet, kuten varhaisen vaiheen toimet tai muut toimivaltaisen valvonta- tai kriisinratkaisuviranomaisen vahvistaman pääomavajeen poistamiseksi toteutettavat korjaavat toimet, huonommassa etuoikeusasemassa olevat velkainstrumentit on periaatteessa muutettava omaksi pääomaksi ennen kuin valtiontukea myönnetään.
44. Kun pankki ei enää täytä lainsäädännössä asetettuja vähimmäispääomavaatimuksia, huonommassa etuoikeusasemassa olevat velkainstrumentit on muutettava pääomaksi tai niiden pääoma-arvoa on alennettava periaatteessa ennen kuin valtiontukea myönnetään. Valtiontukea ei saa myöntää ennen kuin oma pääoma, hybridipääoma ja huonommassa etuoikeusasemassa oleva velka on käytetty täysimääräisesti tappioiden kattamiseen.
45. Edellä 43 ja 44 kohdassa asetettuihin vaatimuksiin voidaan tehdä poikkeuksia, jos kyseisten toimien toteuttaminen vaarantaisi rahoitusvakauden tai johtaisi kohtuuttomaan lopputulokseen. Poikkeusta voitaisiin soveltaa tapauksiin, joissa myönnettävä tuki on pieni suhteessa pankin riskipainotettuihin omaisuuseriin ja pääomavajetta on supistettu huomattavasti erityisesti 35 kohdassa tarkoitetuilla pääoman hankkimista koskevilla toimilla. Kohtuuttomaan lopputulokseen tai rahoitusvakauden järkkymiseen liittyviä ongelmia voitaisiin myös ratkaista harkitsemalla uudelleen niiden toimien järjestystä, joilla pääomavaje pyritään poistamaan.
46. Kohtien 43 ja 44 mukaisia toimia toteutettaessa olisi noudatettava periaatetta, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan ⁽¹⁷⁾. Näin ollen huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojen ei pitäisi saada rahamääräisesti vähemmän kuin mikä heidän hallussaan olevan instrumentin arvo olisi ollut ilman valtiontuen myöntämistä.

⁽¹⁵⁾ Julkaistu OECD:n verkkosivustossa (<http://stats.oecd.org/Index.aspx>) kohdassa keskimääräiset vuosipalkat (Average Annual Wages) kiintein hinnoin, viimeisimmän käytettävissä olevan vuoden tiedot.

⁽¹⁶⁾ Sellaisena kuin se on määritelty luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 26 artiklassa (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Käytännössä voidaan esimerkiksi perustaa holdingyhtiö. Pankin omistus voitaisiin merkitä holdingyhtiön taseen vastaavaa-puolelle ja oma pääoma, sekamuotoinen pääoma ja huonommassa etuoikeusasemassa olevat velkainstrumentit, jotka olivat pankilla ennen valtiontukitoimia, vastattavaa-puolelle. Pankin omaisuuserien etuoikeusjärjestys olisi sama kuin ennen valtiontukitoimia.

3.1.3 Varojen ulosvirtaamisen estäminen ennen rakenneuudistuspäätöstä

47. Varojen ulosvirtaaminen on estettävä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta tuki voidaan rajoittaa välttämättömään vähimmäismäärään. Komissio katsoo, että pankin olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varojensa säilyttämiseksi siitä hetkestä, kun pääomatarpeet havaitaan tai olisi pitänyt havaita. Luottolaitoksilla, jotka ovat havainneet tai joiden olisi pitänyt havaita pääomatarpeet, on kyseisestä hetkestä erityisesti seuraavat velvoitteet:
- a) ne eivät saa maksaa osinkoa osakkeille eivätkä kuponkikorkoa hybridipääomainstrumenteille (eikä muille instrumenteille, joiden osalta kuponkikoron maksaminen on päätösperusteista);
 - b) ne eivät saa ostaa omia osakkeitaan eivätkä vetää hybridipääomainstrumentteja markkinoilta rakenneuudistusjakson aikana ilman komission ennakkosuostumusta; ja
 - c) ne eivät saa ostaa takaisin hybridipääomainstrumentteja, paitsi jos tällainen toimenpide (mahdollisesti muihin toimenpiteisiin yhdistettynä) antaa luottolaitokselle mahdollisuuden kattaa pääomavajeensa kokonaisuudessaan; ostohinnan on oltava riittävän lähellä markkinahintaa⁽¹⁸⁾, jonka saa ylittää korkeintaan 10 prosentilla; kaikkiin takaisinostoihin on saatava komission ennakkohyväksyntä;
 - d) ne eivät saa toteuttaa pääomanhallintaan liittyviä transaktioita ilman komission ennakkohyväksyntää;
 - e) ne eivät saa soveltaa aggressiivisia kaupallisia menettelyjä; ja
 - f) ne eivät saa hankkia omistussuutta omaisuuserien eikä osakkeiden siirron muodossa. Kyseisen kiellon ulkopuolelle jäävät seuraavat: i) hankinnat, jotka toteutetaan osana tavanomaista liiketoimintaa pankin huolehtiessa voimassa olevista vaatimuksistaan vaikeuksissa olevilta yrityksiltä; ii) omistussuoksien ostaminen yrityksistä edellyttäen, että ostohinta on alle 0,01 prosenttia luottolaitoksen viimeisimmän taseen loppusummasta ja että kaikista tällaisista hankinnoista maksetut ostohinnat kyseisestä hetkestä rakenneuudistusjakson loppuun saakka ovat yhteensä alle 0,025 prosenttia pankin viimeisimmän taseen loppusummasta; iii) yrityksen osto komission ennakkohyväksynnällä, jos se on poikkeustapauksessa tarpeen rahoitusvakauden palauttamiseksi tai tehokkaan kilpailun varmistamiseksi;
 - g) ne eivät saa harjoittaa mainontaa, jossa viitataan valtiontukeen eivätkä toteuttaa aggressiivisia kaupallisia strategioita, jotka eivät olisi mahdollisia ilman jäsenvaltiolta saatavaa tukea.

48. Tuen rajoittaminen välttämättömään on varmistettava. Jos pankki toteuttaa 47 kohdan vaatimusten vastaisia toimia silloin kun sen olisi hyvin hoidetun yrityksen tavoin pitänyt havaita lisäpääoman tarve, komissio lisää ulosvirranneita varoja vastaavan määrän tuen määrään, kun se määrittää kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi tarvittavat toimet.

3.1.4 Jäljellä olevan pääomavajeen kattaminen rakenneuudistustuella

49. Jos pankilla on pääoman hankkimista ja vastuunjakoa koskevien toimenpiteiden jälkeenkin pääomavaje, se voidaan periaatteessa kattaa pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevilla toimenpiteillä tai niiden yhdistelmällä. Jotta tällainen tuki soveltuisi sisämarkkinoille, komissiolle on toimitettava rakenneuudistussuunnitelma, jossa noudatetaan kriisitiedonantojen asianomaisia kohtia.

3.2 Pääomapohjan vahvistamista ja arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevinä toimenpiteinä myönnettävä pelastamistuki

50. Komission alettua soveltaa tässä tiedonannossa määritettyjä periaatteita jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle rakenneuudistussuunnitelmastaan ja saatava sen hyväksyntä ennen pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevien toimenpiteiden toteuttamista. Kuitenkin jos kyseiset toimenpiteet ovat tarpeen rahoitusvakauden säilyttämiseksi, komissio voi valtuuttaa jäsenvaltion myöntämään tilapäistä pelastamistukea ennen rakenneuudistussuunnitelman hyväksymistä. Jäsenvaltion vedotessa rahoitusvakauden säilyttämistä koskevaan perusteeseen komissio pyytää toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta ennakkoonalyysin sen varmistamiseksi, että luottolaitoksella on kyseisenä ajankohdana todellinen pääomavaje, jonka vuoksi valvontaviranomaisen olisi välittömästi peruutettava sen

⁽¹⁸⁾ Esimerkiksi jos takaisinosto tapahtuu yli 10 prosenttiyksikön alennuksella nimellisarvosta suhteessa markkinahintaan (tai markkinoiden puuttuessa sen arviosta) voittojen synnyttämiseksi tai jos takaisinosto on osa transaktiota, jolla luottolaitos supistaa pääomavajetta hankkimalla korkeatasoisempaa pääomaa.

toimilupa, jos kyseisiä toimenpiteitä ei toteutettaisi. Valvontaviranomaisen analyysillä on lisäksi osoitettava, että rahoitusvakauteen kohdistuvaa poikkeuksellista riskiä ei voida poistaa riittävän lyhyessä ajassa valtiontuen sijaan yksityisellä pääomasijoituksella tai muulla kilpailua vähemmän vääristävällä toimenpiteellä, kuten valtiontakauksella.

51. Kaikista 50 kohdassa tarkoitetuista pelastamistoimenpiteistä on ilmoitettava komissiolle. Jotta komissio voi hyväksyä toimenpiteen tilapäisesti, sitä toteutettaessa on noudatettava palkitsemista ja vastuunjako koskevia sääntöjä, jotka on määritetty pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa, voimassaolon jatkamista koskevassa vuoden 2011 tiedonannossa ja arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevassa tiedonannossa.
52. Pääomapohjan vahvistamista ja arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevin toimenpiteinä myönnettävän pelastamistuen yhteydessä on myös noudatettava tässä tiedonannossa määritettyjä vastuunjakovaatimuksia. Tästä seuraa, että vaaditut vastuunjakotoimenpiteet on joko toteutettava osana pelastamistukea tai vaihtoehtoisesti pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevat toimenpiteet on järjestettävä siten, että vastuunjakotoimenpiteet voidaan toteuttaa jälkikäteen. Vastuunjako voidaan toteuttaa jälkikäteen esimerkiksi oman pääoman vahvistamisella sellaisessa muodossa, että uusi pääoma on paremmassa etuoikeusasemassa suhteessa vanhaan pääomaan ja huonommassa etuoikeusasemassa oleviin velkainstrumentteihin. Samalla on kuitenkin noudatettava voimassa olevaa sääntely- ja valvontakehystä.
53. Komission hyväksyttyä pelastamistuen jäsenvaltion on toimitettava rakenneuudistustiedonannon mukainen rakenneuudistussuunnitelma kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona päätös tuen tilapäisestä hyväksymisestä tehtiin. Komissio arvioi rakenneuudistussuunnitelman rakenneuudistustiedonannon perusteella ottaen huomioon tässä tiedonannossa kuvatut vastuunjaon periaatteet.

3.3 Pienten luottolaitosten pääomapohjan vahvistamista ja rakenneuudistusta koskevat suunnitelmat

54. Pienille pankeille myönnetty tuki vaikuttaa yleensä kilpailuun vähemmän kuin isompien pankkien tukeminen. Tästä syystä ja oikeasuhteisen hallinnollisen kohtelun varmistamiseksi on asianmukaista soveltaa yksinkertaisempaa menettelyä pieniin pankkeihin. Kilpailun vääristyminen on tässäkin tapauksessa minimoitava. Näin ollen komissio voi hyväksyä pienten rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistamista ja rakenneuudistusta koskevia järjestelmiä, jos niissä on selkeät vastuualueet ja ne kestävät enintään kuusi kuukautta. Kriisitiedonannoissa määritettyjä periaatteita ja erityisesti tämän tiedonannon mukaisia vastuunjakovaatimuksia on noudatettava. Tällaisia järjestelmiä voidaan soveltaa ainoastaan pankkeihin, joiden taseen loppusumma on enintään 100 miljoonaa euroa. Järjestelmästä tukea saavien pankkien taseiden loppusummat eivät saa yhteenlaskettuna ylittää 1,5 prosenttia pankkien kaikista varoista asianomaisen jäsenvaltion kotimarkkinoilla.
55. Komissio arvioi kyseiset järjestelmät varmistaakseen, että ne saavuttavat tavoitteensa ja että ne toteutetaan oikein. Arviointia varten jäsenvaltion on toimitettava komissiolle kertomus järjestelmän toiminnasta kuuden kuukauden välein sen hyväksymisestä.

4. TAKAUKSET JA KESKUSPANKKILIKVIDITEETIN ULKOPUOLINEN MAKSUVALMIUSTUKI

56. Maksuvalmiustuki ja velkojen takaaminen vakauttavat tilapäisesti pankin taseen vastattavaa-puolta. Pääomapohjan vahvistamista tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevista toimenpiteistä jäsenvaltion on periaatteessa ilmoitettava rakenneuudistussuunnitelmassa etukäteen ja saatava komission hyväksyntä ennen kuin tuki voidaan myöntää. Sen sijaan takaukset ja maksuvalmiustuen komissio voi hyväksyä tilapäisesti pelastamistukena, jonka jäsenvaltio myöntää ennen kuin varsinainen rakenneuudistussuunnitelma hyväksytään.
57. Takauksista ja maksuvalmiustuista voidaan tehdä yksittäiset ilmoitukset komissiolle. Komissio voi myös hyväksyä maksuvalmiustointenpiteitä sisältävät järjestelmät enintään kuuden kuukauden ajaksi.
58. Nämä järjestelmät on rajoitettava pankkeihin, joilla ei ole pääomavajetta. Jos pääomavajeeseen joutunut pankki tarvitsee pikaisesti maksuvalmiustukea, siitä on ilmoitettava erikseen komissiolle⁽¹⁹⁾. Näissä tapauksissa komissio soveltaa soveltuvin osin 32–34 kohdan mukaista menettelyä, mukaan lukien vaatimusta laatia suunnitelma rakenneuudistuksesta tai toiminnan lopettamisesta, paitsi jos tuki maksetaan takaisin kahden kuukauden kuluessa.

⁽¹⁹⁾ Pankeille, jotka tämän tiedonannon voimaantulopäivänä ovat jo saaneet hyväksyttyä pelastamistukea mutta jotka eivät ole vielä saaneet lopullista hyväksyntää rakenneuudistustuella, voidaan ilman erillistä ilmoitusta myöntää tukea likviditeettijärjestelmästä.

59. Jotta komissio hyväksyy takaukset ja maksuvalmiustuen, niiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) takauksia voidaan myöntää ainoastaan luottolaitosten paremmassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien uusille liikkeeseenlaskuille (ei siis huonommassa etuoikeusasemassa oleville velkainstrumenteille);
- b) takauksia voidaan myöntää ainoastaan velkainstrumenteille, joiden juoksuaika on kolmesta kuukaudesta viiteen vuoteen (tai katettujen joukkolainojen osalta enintään seitsemän vuotta). Takaukset, joiden voimassaoloaika on yli kolme vuotta, on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta rajoitettava kolmasosaan yksittäiselle pankille myönnettyistä voimassa olevista takauksista;
- c) valtiontakauksista maksettavan korvauksen vähimmäistason on oltava voimassaolon jatkamista koskevassa vuoden 2011 tiedonannossa esitetyn kaavan mukainen;
- d) komissiolle on toimitettava kahden kuukauden kuluessa rakenneuudistussuunnitelma niiden luottolaitosten osalta, joille on myönnetty takauksia uusille tai uudistetuille veloille, jos uutta takausta myönnettäessä pankin taattujen velkojen yhteismäärä (mukaan lukien ennen kyseistä päätöstä myönnetyt takaukset) ylittää sekä 5 prosenttia kokonaisveloista että 500 miljoonaa euroa;
- e) niistä luottolaitoksista, joiden osalta vakuus vaaditaan maksettavaksi, on toimitettava yrityskohtainen rakenneuudistussuunnitelma tai toiminnan lopettamista koskeva suunnitelma kahden kuukauden kuluttua siitä, kun vakuus on otettu käyttöön;
- f) takauksen tai maksuvalmiustuen saajat eivät saa harjoittaa mainontaa, jossa viitataan valtiontukeen eivätkä toteuttaa aggressiivisia kaupallisia strategioita, jotka eivät olisi mahdollisia ilman jäsenvaltiolta saatavaa tukea.

60. Takaus- ja maksuvalmiustukijärjestelmien on täytettävä seuraavat lisävaatimukset:

- a) järjestelmä on rajoitettava pankkeihin, joilla ei ole pääomavajetta, jonka toimivaltainen valvontaviranomainen on vahvistanut 28 kohdan mukaisesti;
- b) takaukset, joiden voimassaoloaika on yli kolme vuotta, on rajoitettava kolmasosaan yksittäiselle pankille myönnettyjen takausten kokonaismäärästä;
- c) jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kolmen kuukauden välein tiedot i) järjestelmän toiminnasta, ii) takauksen saaneista liikkeeseen lasketuista velkainstrumenteista ja iii) veloitetuista palkkioista;
- d) jäsenvaltioiden on täydennettävä järjestelmän toiminnasta laatimiaan kertomuksia vastaavien ilman takausta liikkeeseen laskettujen velkainstrumenttien kustannuksia koskevalla käytettävissä olevilla päivitettyillä tiedoilla (luonne, volyymi, luottoluokitus, valuutta).

61. Poikkeustapauksissa voidaan myöntää myös takauksia, joilla katetaan Euroopan investointipankille pankeista aiheutuvia riskejä luotonannon palauttamiseksi reaalityönteeseen maissa, joissa lainaehdot ovat vakavasti heikentyneet unionin keskiarvoon verrattuna. Näitä toimenpiteitä arvioidessaan komissio tarkastelee erityisesti sitä, tuottavatko ne aiheutonta etua, joka voisi esimerkiksi auttaa kehittämään kyseisten pankkien muuta liiketoimintaa. Tällaisten takausten voimassaoloaika voi olla enintään seitsemän vuotta. Jos komissio hyväksyy tällaiset takaukset, ne eivät aiheuta pankille velvollisuutta esittää rakenneuudistussuunnitelmaa.

5. KESKUSPANKIN TARJOAMA LIKVIDITEETTI SEKÄ TALLETUSVAKUUSJÄRJESTELMIEN JA KRIISINRATKAISURAHASTOJEN KÄYTTÖ

62. Valtiontukisääntöjen soveltamisalaan eivät kuulu keskuspankkien tavanomaiset toimet, kuten avomarkkinaoperaatiot ja maksuvalmiusjärjestelmät. Yksittäiselle luottolaitokselle suunnattu tuki, jota kutsutaan "häätätilanteisiin liittyväksi maksuvalmiusavuksi" (emergency liquidity assistance), voi olla valtiontukea, jos seuraavat kumulatiiviset ehdot eivät täyty⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ Näissä tapauksissa toimenpiteitä arvioidaan myöhemmässä vaiheessa osana rakenneuudistussuunnitelmaa.

- a) rahoituslaitoksella on väliaikaisia maksuvalmiusongelmia, mutta se on maksukykyinen, kun likviditeettiä tarjotaan poikkeustilanteessa, eikä tuki ole osa suurempaa pakettia;
 - b) järjestelylle on asetettu täysi vakuus, jonka arvoa alennetaan asianmukaisesti sen laadun ja markkina-arvon perusteella;
 - c) keskuspankki perii tuensaajalta sakkokorkoa;
 - d) toimenpide toteutetaan keskuspankin aloitteesta eikä sille ole annettu valtion vastatakausta.
63. Talletusvakuusrahastojen käyttö maksettaessa tallettajille korvauksia talletusten vakuusjärjestelmästä annettuun direktiiviin 94/19/EY⁽²¹⁾ perustuvien jäsenvaltioiden velvoitteiden mukaisesti ei ole valtiontukea⁽²²⁾. Sen sijaan kyseisten tai vastaavien rahastojen käyttö luottolaitosten rakenneuudistusten tukemiseen voi olla valtiontukea. Vaikka kyseiset rahastot voivat olla peräisin yksityissektorilta, ne voivat olla valtiontukea siinä määrin kuin ne ovat valtion määräysvallassa ja valtio tekee päätökset rahastojen varojen käytöstä⁽²³⁾. Komissio arvioi näihin toimiin sisältyvän valtiontuen soveltuvuutta sisämarkkinoille tämän tiedonannon mukaisesti.
64. Kriisintarkkailurahastosta myönnettyä valtiontukea arvioidaan tämän tiedonannon mukaisesti, jotta voidaan selvittää sen soveltuvuus sisämarkkinoille.

6. LIKVIDAATIOTUKEEN LIITTYVÄT ERITYISNÄKÖKOHDAT

6.1 Yleisperiaatteet

65. Jäsenvaltioiden olisi kannustettava elinkelvottomia toimijoita vetäytymään markkinoilta ja samalla huolehdittava siitä, että vetäytyminen voi tapahtua järjestelmällisesti, jotta rahoitusjärjestelmä säilyy vakaana. Vaikeuksissa olevan luottolaitoksen järjestelmällistä likvidaatiota olisi aina harkittava, jos sen pitkän aikavälin elinkelpoisuutta ei voida uskottavasti palauttaa.
66. Komissio myöntää, että luottolaitosten erityispiirteiden vuoksi ja koska käytössä ei ole mekanismeja, joilla luottolaitosten kriisit voitaisiin ratkaista vaarantamatta rahoitusvakautta, ei liene järkevää likvidoida luottolaitosta tavanomaisen maksukyvyttömyysmenettelyn kautta. Tämän vuoksi valtion toimenpiteiden, joilla tuetaan vaikeuksissa olevien luottolaitosten likvidaatiota, voidaan katsoa olevan sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea, jollei 44 kohdassa asetetun vaatimuksen soveltamisesta muuta johdu.
67. Järjestelmällisen likvidaation tavoitteena on oltava vaikeuksissa olevan luottolaitoksen toiminnan lopettaminen rajatussa ajassa. Tähän tavoitteeseen kuuluu, että uutta liiketoimintaa ei aleta harjoittaa kolmansien kanssa. Jo käynnissä olevaa liiketoimintaa voidaan kuitenkin harjoittaa, jos se vähentää likvidaatiokustannuksia. Lisäksi likvidaatiossa on pyrittävä aina kun mahdollista myymään yrityksen liiketoiminnan osia tai omaisuuseriä kilpailuprosessin kautta. Järjestelmällisessä likvidaatiomenettelyssä omaisuuserien myynnillä on pyrittävä vähentämään likvidaatiokustannuksia.
68. Jäsenvaltiot voivat valita useita välineitä, joilla vaikeuksissa olevien luottolaitosten likvidaatio järjestetään. Likvidaatiota tukevien valtiontukitoimien on oltava 69–82 kohdassa määritettyjen periaatteiden mukaisia.

6.2 Likvidaatiotuen hyväksymisedellytykset

69. Jäsenvaltioiden on toimitettava luottolaitoksen järjestelmällisestä likvidaatiosta suunnitelma.
70. Komissio arvioi luottolaitosten kriisin ratkaisemiseksi toteutettavien tukitoimien soveltuvuutta sisämarkkinoille soveltuvien osin samalla tavoin kuin rakenneuudistustiedonannon 2, 3 ja 4 jaksossa arvioidaan rakenneuudistustukea.

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/19/EY, annettu 30 päivänä toukokuuta 1994, talletusten vakuusjärjestelmistä (EYVL L 135, 31.5.1994, s. 5).

⁽²²⁾ Ks. vastaavasti asia T-351/02, Deutsche Bahn v. komissio, tuomio 5 päivänä huhtikuuta 2006 (Kok., s. II-1047) sekä asia C-460/07, Puffer, tuomio 23 päivänä huhtikuuta 2009 (Kok., s. I-3251), 70 kohta.

⁽²³⁾ Ks. Tanskan järjestelmä yhtiön toiminnan lopettamiseksi (EUVL C 312, 17.11.2010, s. 5).

71. Järjestelmällisen likvidaation erityisluonteen vuoksi on otettava huomioon jäljempänä 72–78 kohdassa esitetyt näkökohdat.

6.2.1 Likvidaatiokustannusten rajoittaminen

72. Jäsenvaltioiden olisi osoitettava, että tuen avulla luottolaitoksen toiminta voidaan käytännössä lopettaa järjestelmällisesti, samalla kun tuen määrä rajoitetaan välttämättömään vähimmäismäärään yrityksen pitämiseksi toiminnassa tavoitteen mukaisesti likvidaatioprosessin aikana ja noudatetaan tässä tiedonannossa asetettuja vastuunjakovaatimuksia.

6.2.2 Kilpailun vääristymisen rajoittaminen

73. Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen välttämiseksi toiminnan lopettamisvaihe ei saisi kestää kauempaa kuin järjestelmällinen likvidaatio edellyttää.
74. Niin kauan kuin tuensaajan asemassa oleva luottolaitos jatkaa toimintaansa, se ei saa kilpailla aktiivisesti markkinoilla eikä käynnistää uusia liiketoimia. Sen toiminnan on periaatteessa rajoitettava vanhojen asiakkaiden kanssa toteutettavien liiketoimien jatkamiseen ja loppuun saattamiseen. Vanhojen asiakkaiden kanssa aloitettavien uusien liiketoimien on rajoitettava vanhojen sopimusten ehtojen muuttamiseen ja vanhojen lainojen uudelleenjärjestelyyn edellyttäen, että nämä muutokset kasvattavat asianomaisten omaisuuserien nettonykyarvoa.
75. Toimintaansa lopettelevan luottolaitoksen hinnoittelupolitiikka on suunniteltava siten, että se kannustaa asiakkaita etsimään houkuttelevampia vaihtoehtoja.
76. Jos pankkitoimilupa on hankittava esimerkiksi roskapankille tai pelkästään luottolaitoksen järjestelmällistä likvidaatiota varten tilapäisesti perustetulle omaisuudenhoitoyhtiölle, se tulisi rajoittaa liiketoimintaan, joka on luottolaitoksen toiminnan lopettamisen kannalta välttämätöntä. Toimivaltaisen valvontaviranomaisen olisi peruutettava kyseinen pankkitoimilupa heti kun mahdollista.

6.2.3 Vastuunjako

77. Järjestelmällisen likvidaation yhteydessä on pyrittävä minimoimaan moraalikato erityisesti estämällä osakkeenomistajia ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien haltijoita hyödyttävän lisätuen myöntäminen. Tämän vuoksi osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien haltijoiden saamia ei saa ottaa mukaan jatkuvaan taloudelliseen toimintaan.
78. Jakson 3.1.2 ja 3.1.3 määräyksiä on noudatettava soveltuvin osin.

6.3 Luottolaitoksen myynti järjestelmällisen likvidaatiomenettelyn aikana

79. Luottolaitoksen myynti järjestelmällisessä likvidaatiomenettelyssä voi sisältää ostajalle myönnettyä valtiontukea, jos kauppa ei toteuteta avoimella ja ehtoja sisältämättömällä kilpailuttamiseen perustuvalla tarjousmenettelyllä eikä omaisuuseriä myydä korkeimman tarjouksen tekijälle. Tällaisessa kilpailuttamiseen perustuvassa tarjousmenettelyssä pitäisi olla tarpeen vaatiessa mahdollisuus myydä luottolaitoksen osia eri tarjoajille.
80. Komissio tutkii erityisesti seuraavat seikat arvioidessaan, onko luottolaitoksen tai sen osien ostaja saanut valtiontukea:
- a) myyntiprosessin on oltava avoin, ehtoja sisältämätön ja syrjimätön;
 - b) myynnin on tapahduttava markkinaehtoin;
 - c) valittavasta järjestelystä riippuen joko luottolaitoksen tai valtion on pyrittävä myymään varat ja velat mahdollisimman korkeaan hintaan.
81. Jos komissio toteaa ostajan saaneen valtiontukea, se arvioi erikseen kyseisen tuen soveltuvuuden sisämarkkinoille.
82. Jos tuki on myönnetty myytävälle taloudelliselle toiminnolle (eikä toiminnon ostajalle), komissio arvioi kyseisen tuen soveltuvuutta erikseen tämän tiedonannon perusteella. Jos likvidaatioprosessiin sisältyy merkittävää markkinaosuutta hallussaan pitävän taloudellisen yksikön myynti, komissio arvioi, tarvitaanko kyseiselle yksikölle myönnetyn tuen vuoksi kilpailun vääristymistä rajoittavia toimia, ja varmistaa kaupan tuloksena syntyneen yksikön elinkelpoisuuden. Komissio ottaa elinkelpoisuusarviossaan asianmukaisesti huomioon ostajan koon ja markkinavoiman suhteessa hankitun liiketoiminnan kokoon ja markkinavoimaan.

6.4 Likvidaatiotukijärjestelmien hyväksymisedellytykset

83. Jäsenvaltioiden toteuttamiin vaikeuksissa olevia luottolaitoksia koskeviin järjestelmiin voi sisältyä mahdollisuus myöntää tukea vaikeuksissa olevien luottolaitosten järjestelmällisen likvidaation varmistamiseen, mutta samalla on rajoitettava finanssisektoriin ja koko talouteen kohdistuvia negatiivisia heijastusvaikutuksia.
84. Komissio katsoo, että kooltaan pienempien luottolaitosten ⁽²⁴⁾ likvidaatiotukijärjestelmät voidaan hyväksyä, jos ne ovat hyvin suunniteltuja, jotta voidaan varmistaa 44 kohdassa määrättyjen osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien haltijoiden vastuunjakoa koskevien vaatimusten noudattaminen, sekä välttää moraalikato ja muut kilpailuongelmat.
85. Kyseisten järjestelmien soveltuvuutta sisämarkkinoille arvioidaan 3 jaksossa esitettyjen edellytysten mukaisesti. Ilmoittaessaan järjestelmästä komissiolle jäsenvaltioiden on annettava yksityiskohtaiset tiedot prosessista ja tukea saavien luottolaitosten hyväksi toteutettavien toimien ehdoista.
86. Koska kilpailun vääristymisen aste voi vaihdella riippuen tukea saavan luottolaitoksen luonteesta ja markkina-asemasta, erillinen arvio saattaa olla tarpeen sen varmistamiseksi, että prosessi ei johda kilpailun kohtuuttomaan vääristymiseen. Tämän vuoksi komissiolle on erikseen ilmoitettava aiemmin hyväksyttyyn tukiohjelmaan kuuluvat toimenpiteet, jotka on tarkoitettu kohdistaa luottolaitoksiin, joiden kokonaisvarat ovat yli 3 000 miljoonaa euroa.

6.5 Seuranta

87. Jäsenvaltioiden on toimitettava säännöllisesti vähintään vuosittain kertomus niiden järjestelmien toiminnasta, jotka on hyväksytty 6.4 jakson mukaisesti. Kyseisissä kertomuksissa on annettava tiedot myös luottolaitoksista, jotka on likvidoitu 6.4 jakson mukaisesti.
88. Jotta komissio voi seurata järjestelmällisen likvidaatioprosessin edistymistä ja sen vaikutuksia kilpailuun, jäsenvaltioiden on toimitettava säännöllisesti (vähintään vuosittain) kertomus kustakin likvidaatioprosessin kohteena olevan pankin likvidaation edistymisestä ja loppukertomus pankin toiminnan päätyttyä. Joissakin tapauksissa voidaan nimittää valvonnasta ja/tai luovutuksista vastaava uskottu mies varmistamaan, että tuen hyväksymisen perustana olevia ehtoja ja velvoitteita noudatetaan.

7. SOVELTAMISPÄIVÄ JA KESTO

89. Komissio soveltaa tässä tiedonannossa määritettyjä periaatteita 1 päivästä elokuuta 2013.
90. Komission ennen 1. elokuuta 2013 kirjaamia ilmoituksia tarkastellaan ilmoitusajankohtana sovellettujen perusteiden mukaisesti.
91. Komissio tutkii tämän tiedonannon perusteella kaikkien sellaisten tukien soveltuvuuden sisämarkkinoille, jotka on myönnetty ilman komission lupaa ja sen vuoksi perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, jos tuki on osittain tai kokonaan myönnetty sen jälkeen, kun tämä tiedonanto on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
92. Kaikissa muissa tapauksissa komissio tutkii tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden niiden kriisitiedonantojen mukaisesti, jotka olivat voimassa tukea myönnettäessä.
93. Komissio tarkistaa tätä tiedonantoa tarpeen mukaan erityisesti ottaakseen huomioon markkinaolosuh-
teiden tai sääntely-ympäristön muutokset, jotka voivat vaikuttaa sen antamiin sääntöihin.
94. Kumotaan vuoden 2008 pankkitiedonanto 31 päivästä heinäkuuta 2013.
95. Kumotaan arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevan tiedonannon 47 kohta ja liite 5.
96. Mukautetaan rakenneuudistustiedonantoa seuraavasti:

Korvataan 4 kohdan ensimmäinen virke seuraavasti: "Jos rahoituslaitokselle on myönnetty valtiontukea, jäsenvaltion olisi toimitettava rakenneuudistussuunnitelma, jotta yksittäisten pankkien pitkän aikavälin elinkelpoisuus ilman valtion tukea voidaan todeta tai palauttaa."

⁽²⁴⁾ Ks. esimerkiksi asia N 407/10, Tanskan järjestelmä pankkien toiminnan lopettamiseksi (EUVL C 312, 17.11.2010, s. 7).

Kumotaan 4 kohtaan liittyvä alaviite 4.

Korvataan 7 kohdan kolmas luetelmakohta seuraavasti: "Komission soveltama peruseriaate on rahoitusalan kokonaistilanteen kannalta asianmukainen vastuunjako jäsenvaltioiden ja tuensaajapankkien välillä."

Kumotaan 8 kohta.

Korvataan 21 kohtaan liittyvän alaviitteen 1 ensimmäinen virke seuraavasti: "Ks. vuoden 2013 pankkietiedonannon 6 jakso."

Korvataan 25 kohta seuraavasti: "Poikkeaminen asianmukaisesta ennalta sovitusta vastuunjaosta, joka on voitu poikkeuksellisesti hyväksyä ennen rakenneuudistussuunnitelman hyväksymistä rahoitusjärjestelmän vakauden säilyttämiseksi, on kompensoitava osallistumisella rakenneuudistuksen myöhemmässä vaiheessa esimerkiksi takaisinperintäausekein ja/tai pidemmälle menevällä rakenneuudistuksella, johon kuuluu lisätoimenpiteitä kilpailun vääristymien rajoittamiseksi."

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen
(Asia COMP/M.6946 – BayWa/Bohnhorst Agrarhandel)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(2013/C 216/02)

Komissio päätti 11 päivänä heinäkuuta 2013 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavilla vain saksan kielellä, ja se julkistetaan sen jälkeen kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla:

- komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>); sivuilla on monenlaisia hakukeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot,
- sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) asiakirjanumerolla 32013M6946. EUR-Lex on Euroopan yhteisön oikeuden online-tietokanta.

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen
(Asia COMP/M.6980 – Cinven/CeramTec)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(2013/C 216/03)

Komissio päätti 24 päivänä heinäkuuta 2013 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavilla vain englannin kielellä, ja se julkistetaan sen jälkeen kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla:

- komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>); sivuilla on monenlaisia hakukeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot,
 - sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) asiakirjanumerolla 32013M6980. EUR-Lex on Euroopan yhteisön oikeuden online-tietokanta.
-

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

EUROOPAN KOMISSIO

Euron kurssi ⁽¹⁾

29. heinäkuuta 2013

(2013/C 216/04)

1 euro =

Rahayksikkö	Kurssi	Rahayksikkö	Kurssi
USD Yhdysvaltain dollaria	1,3270	AUD Australian dollaria	1,4364
JPY Japanin jeniä	129,91	CAD Kanadan dollaria	1,3636
DKK Tanskan kruunua	7,4560	HKD Hongkongin dollaria	10,2938
GBP Englannin punttaa	0,86340	NZD Uuden-Seelannin dollaria	1,6444
SEK Ruotsin kruunua	8,5812	SGD Singaporen dollaria	1,6818
CHF Sveitsin frangia	1,2330	KRW Etelä-Korean wonia	1 476,78
ISK Islannin kruunua		ZAR Etelä-Afrikan randia	13,0362
NOK Norjan kruunua	7,8605	CNY Kiinan juan renminbiä	8,1377
BGN Bulgarian leviä	1,9558	HRK Kroatian kunaa	7,5055
CZK Tšekin korunaa	25,914	IDR Indonesian rupiaa	13 627,27
HUF Unkarin forinttia	297,88	MYR Malesian ringgitiä	4,2809
LTL Liettuan litiä	3,4528	PHP Filippiinien pesoa	57,468
LVL Latvian latia	0,7024	RUB Venäjän ruplaa	43,5560
PLN Puolan zlotya	4,2294	THB Thaimaan bahtia	41,363
RON Romanian leuta	4,4010	BRL Brasilian realia	2,9945
TRY Turkin liiraa	2,5535	MXN Meksikon pesoa	16,8476
		INR Intian rupiaa	78,8500

⁽¹⁾ Lähde: Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

Keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean kokouksessaan 18. helmikuuta 2013 antama lausunto päätösluonnoksesta asiassa COMP/M.6663 – Ryanair/Aer Lingus III

Esittelijä: Viro

(2013/C 216/05)

1. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että ilmoitettu liiketoimi muodostaa sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua keskittymää.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

2. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että ilmoitettu liiketoimi on sulautuma-asetuksen 1 artiklassa tarkoitettu unioninlaajuinen keskittymä.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

3. Neuvoa-antava komitea yhtyy komission päätösluonnoksessa esittämään merkityksellisten markkinoiden määritelmään. Erityisesti

a) neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että liiketoimen vaikutuksia on arvioitava noudattaen lähtöpaikka/määräpaikka-kaupunkipareihin perustuvaa lähestymistapaa;

b) neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä lentoasemien korvattavuudesta.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

4. Neuvoa-antava komitea yhtyy komission arvioon siitä, että Aer Arann on Ryanairin muttei Aer Lingusin kilpailija.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

5. Neuvoa-antava komitea yhtyy komission arvioon siitä, että Aer Lingus ja Ryanair ovat erittäin lähellä toisiaan, elleivät jopa toistensa lähimpiä kilpailijoita, kaikilla päällekkäisillä reiteillään.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

6. Neuvoa-antava komitea yhtyy komission arvioon siitä, että markkinoille pääsyn esteet ovat tässä tapauksessa korkeat.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

7. Neuvoa-antava komitea yhtyy komission arvioon siitä, että markkinoille tulo yksittäiselle reitille tai liiketoiminnan laajentaminen muutamalle liikenteenharjoittajien Irlannin ulkopuolella sijaitsevista tukikohtista lähtevälle tai niille saapuvalla reitillä ei riittäisi kompensoimaan liiketoimen aiheuttamaa kilpailun rajoittumista.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

8. Neuvoa-antava komitea yhtyy komission arvioon siitä, että ilmoitettu liiketoimi estäisi olennaisesti tehokasta kilpailua seuraavilla 46 reitillä, joilla osapuolten toiminnot ovat päällekkäisiä:

— 28 reittiä, joilla osapuolilla on monopoli: Dublin–Alicante/Murcia; Dublin–Berliini; Dublin–Bilbao/Santander; Dublin–Birmingham/Itä-Midlands; Dublin–Bryssel/Charleroi; Dublin–Budapest; Dublin–Edinburgh/Glasgow; Dublin–Fuerteventura; Dublin–Glasgow/Prestwick; Dublin–Manchester/Liverpool/Leeds; Dublin–Marseille; Dublin–Milano/Bergamo; Dublin–Nizza; Dublin–Rooma; Dublin–Teneriffa; Dublin–Toulouse/Carcassonne; Dublin–Venetsia/Treviso; Dublin–Wien/Bratislava; Dublin–Varsova/Modlin; Cork–Alicante; Cork–Faro; Cork–Lontoo; Cork–Manchester/Liverpool; Cork–Teneriffa; Knock–Birmingham/Itä-Midlands; Knock–Lontoo; Shannon–Manchester/Liverpool; ja Shannon–Lontoo;

— 7 reittiä, joilla sulautuman tuloksena syntyvä yritys toimisi muiden reittiliikenteen harjoittajien rinnalla: Dublin–Bristol/Cardiff/Exeter (tarkasta markkinoiden määritelmästä riippumatta); Dublin–Frankfurt; Dublin–Lontoo; Dublin–Madrid; Dublin–München; Dublin–Pariisi ja Dublin–Tukholma;

- 11 reittiä, joilla sulautuman tuloksena syntyvä yritys toimisi tilauslentoliikenteen harjoittajien rinnalla: Dublin–Barcelona, Dublin–Faro, Dublin–Gran Canaria, Dublin–Ibiza, Dublin–Lanzarote, Dublin–Malaga, Dublin–Palma, Cork–Barcelona, Cork–Lanzarote; Cork–Malaga ja Cork–Palma.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

9. Neuvoa-antava komitea yhtyy komission arvioon kaikkein todennäköisimmän mahdollisen tulokkaan poistumisesta seuraavilla 6 reitillä: i) *Ryanairin mahdollisesti kilpailulle avoimet reitit*: Dublin–Bologna, Dublin–Bordeaux, Cork–Pariisi/Beauvais, Cork–München/Memmingen, Cork–Birmingham; ii) *Aer Lingusin mahdollisesti kilpailulle avoin reitti*: Dublin–Newcastle.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

10. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että Ryanairin 17. lokakuuta 2012, 7. joulukuuta 2012, 15. tammikuuta 2013 ja 1. helmikuuta 2013 tarjoamat sitoumukset eivät ratkaise komission havaitsemia kilpailuongelmia eivätkä poista olennaista haittaa, jota tehokkaalle kilpailulle aiheutuu ilmoitetun liiketoimen tuloksena.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

11. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että IAG:n sitoumukset eivät riitä ratkaisemaan komission havaitsemia kilpailuongelmia.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

12. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että Flyben sitoumukset eivät riitä ratkaisemaan komission havaitsemia kilpailuongelmia.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

13. Neuvoa-antava komitea on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että on katsottava, että ilmoitettu liiketoimi ei tästä syystä sovellu sisämarkkinoille sulautuma-asetuksen 2 artiklan 3 kohdan ja 8 artiklan 3 kohdan nojalla, eikä ETA-sopimuksen toimintaan ETA-sopimuksen 57 artiklan nojalla.

Vähemmistö pidättyy ottamasta kantaa.

Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomus ⁽¹⁾**Ryanair/Aer Lingus III****(COMP/M.6663)**

(2013/C 216/06)

Tausta

- (1) Euroopan komissio vastaanotti 24. heinäkuuta 2012 sulautuma-asetuksen ⁽²⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla Ryanair Holdings plc hankkii sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua määräysvallan yrityksessä Aer Lingus Group plc 19. kesäkuuta 2012 ilmoitetulla julkisella tarjouksella.

Väitetiedoksianto

- (2) Komissio aloitti 29. elokuuta 2012 sulautuma-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen menettelyn ja antoi väitetiedoksiannon 13. marraskuuta 2012. Noin kuukautta ennen väitetiedoksiannon antamista, 17. lokakuuta 2012, Ryanair esitti sulautuma-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti sitoumuksia. Komissio päätti olla suorittamatta sitoumuksille markkinatestiä.
- (3) Aer Lingus, julkisen tarjouksen kohde ja näin ollen täytäntöönpanoasetuksen ⁽³⁾ 11 artiklan b alakohdassa tarkoitettu muu osapuoli, vastaanotti 21. marraskuuta 2012 väitetiedoksiannon julkisen version. Se ilmaisi välittömästi huolensa siitä, että Ryanairin sitoumuksia ja komission näitä koskevaa arviointia käsittelevää osiota oli editoitu. Aer Lingus pyysi jäljennöstä kyseisestä osiosta sen jälkeen, kun kilpailun pääosasto oli hylännyt sen. Tarkasteltuani perusteltua pyyntöä pyysin kilpailun pääosastoa toimittamaan täytäntöönpanoasetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti Aer Lingusille julkisen version väitetiedoksiannon osiosta, jossa käsitellään Ryanairin antamia sitoumuksia. Kilpailun pääosasto pyysi Ryanairia toimittamaan sitoumuksia käsittelevästä osiosta vähemmän editoidun version, joka toimitettiin tämän jälkeen Aer Lingusille.
- (4) Ryanair toimitti vastauksensa väitetiedoksiantoon 28. marraskuuta 2012 ja Aer Lingus huomautuksensa 30. marraskuuta 2012. Kumpikaan osapuoli ei pyytänyt muodollista suullista kuulemistä.
- (5) Komissio lähetti 14. joulukuuta 2012 Ryanairille asiaseikkoja koskevan kirjeen, johon Ryanair vastasi 20. joulukuuta 2012.

Tutustuminen asiakirjoihin

- (6) Ilmoituksen tehneelle osapuolelle annettiin marraskuun 2012 ja helmikuun 2013 välillä pyynnöstä toistuvasti mahdollisuus tutustua rajoituksetta CD-ROM-levyille talletettuihin asiakirjoihin. Aer Lingus puolestaan sai pyynnöstä tutustua asiakirjoihin useita kertoja prosessin aikana, mutta ainoastaan siinä määrin kuin se oli tarpeen huomautusten valmistelua varten.
- (7) Lisäksi kvantitatiivisen aineiston datahuone avattiin tämän asian yhteydessä kahdesti: 21.–23. ja 27. marraskuuta 2012. Sekä Ryanairin että Aer Lingusin ulkopuoliset taloudelliset neuvonantajat saivat tutustua erikseen tietoihin eli komission analyysiin Ryanairin ja Aer Lingusin keskimääräisistä bruttohinnoista.

Kolmannet osapuolet

- (8) Kolme sulautuvien yritysten kilpailijaa (International Airlines Group SA, Flybe Group plc ja Aer Arran), yksi lentoasema (Dublinin lentoasemaviranomainen) ja Irlannin liikenne-, matkailu- ja urheiluministeriö osoittivat, että niillä oli sulautuma-asetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ”riittävä etu”, joten niille annettiin tilaisuus tulla kuulluiksi kirjallisesti kolmansina osapuolina.

⁽¹⁾ Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan tehtävästä ja toimivaltuuksista tietyissä kilpailuasioita koskevilla menettelyillä 13 päivänä lokakuuta 2011 annetun Euroopan komission puheenjohtajan päätöksen 2011/695/EU (EUVL L 275, 20.10.2011, s. 29) 16 ja 17 artiklan mukaisesti.

⁽²⁾ Yrityskeskittymien valvonnasta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004 (EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽³⁾ Komission asetus (EY) N:o 802/2004 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 täytäntöönpanosta (EUVL L 133, 30.4.2004, s. 1).

Sitoumukset

- (9) Poistaakseen väitetiedoksiannossa yksilöidyt kilpailuongelmat Ryanair toimitti komissiolle 7. joulukuuta 2012, 15. tammikuuta 2013 ja 1. helmikuuta 2013 tarkistettut sitoumukset, joista kaikista toteutettiin markkinatesti. Markkinatestien tulokset samoin kuin komission perusteet hylätä tarjotut sitoumukset selitettiin jokaisessa tutkinnan etenemiseen liittyvässä kokouksessa, joista viimeinen järjestettiin 12. helmikuuta 2013. Lisäksi Ryanairilla oli jatkuvasti mahdollisuus tutkia asiakirjoja tarkistaakseen tietoja, joihin komission kanta perustui.

Toimenpiteen kohteena olevan yrityksen menettelyyn liittyvät oikeudet

- (10) Vihamielisen yritysstoston kohde, Aer Lingus, valitti rajallisesta roolista, joka sillä oli ollut sen riippumattomuuden kannalta keskeisessä tutkimuksessa. Yritys arvioi, ettei se ollut todellakaan ollut tasavertaisessa asemassa hankkivaan yritykseen nähden. Se ei esimerkiksi ollut osallistunut ilmoitusta edeltävään prosessiin, ilmoituksen tehnyt osapuoli oli tuntunut toimittavan sille liiaksi editoituja asiakirjoja, sen käyttöön ei ollut annettu toisen vaiheen alkaessa keskeisiä asiakirjoja, sillä oli ollut vain rajalliset mahdollisuudet tutustua asiakirjoihin ja se oli jätetty komission kanssa korjaustoimenpiteistä käydyn vuoropuhelun ulkopuolelle.
- (11) On totta, että toimenpiteen kohteena olevilla yrityksillä ei ole menettelyssä samanlaista asemaa kuin hankkivilla yrityksillä. Kuten Aer Lingus itse myöntääkin, muilla osapuolilla on sovellettavien asetusten nojalla vain rajallinen rooli. Näin ollen en voi todeta, että Aer Lingus ei voinut käyttää tässä menettelyssä tehokkaasti oikeuksia, jotka kuuluvat sille sovellettavien asetusten ja parhaiden käytänteiden nojalla. Ainoassa tapauksessa, jossa Aer Lingus toimitti minulle tarkistettavaksi sen kannalta vastaisen menettelyä koskevan päätöksen, pystyin ratkaisemaan asian Aer Lingusin hyväksi (ks. 3 kohta edellä).

Luonnos komission päätökseksi

- (12) Katson, että päätösluonnos koskee ainoastaan niitä väitteitä, joiden osalta asianosaisille on annettu mahdollisuus esittää omat näkemyksensä. Koska tietyt muun osapuolen ja kolmannen osapuolen toimittamat tiedot ovat erittäin luottamuksellisia, komissio on pyytänyt ja saanut ilmoituksen tehneeltä osapuolelta valtakirjan, jonka nojalla sen ulkoiset neuvonantajat voivat i) vastaanottaa sen nimissä komission päätöksen vain omaan käyttöönsä ja ii) toimittaa siitä Ryanairille jäljennöksen, josta on poistettu luottamukselliset tiedot. Molemmat tietoja toimittaneet osapuolet ovat tietoisia tästä tietojen rajallisesta luovuttamisesta eteenpäin ja ovat antaneet siihen kirjallisen suostumuksensa.

Loppuhuomautukset

- (13) Päätelen, että menettelyn osapuolet ovat voineet käyttää tehokkaasti menettelyyn liittyviä oikeuksiaan tässä asiassa.

Brysselissä 19 päivänä helmikuuta 2013.

Michael ALBERS

**Tiivistelmä komission päätöksestä,
annettu 27 päivänä helmikuuta 2013,
keskittymän toteamisesta sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi
(Asia COMP/M.6663 – Ryanair/Aer Lingus III)
(tiedoksiannettu numerolla C(2013) 1106 final)
(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(2013/C 216/07)**

Komissio antoi 27 päivänä helmikuuta 2013 päätöksen sulautuma-asiassa yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 8 artiklan 3 kohdan nojalla. Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavilla todistusvoimaisella kielellä kilpailun pääosaston verkkosivuilla osoitteessa

http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I OSAPUOLET

- (1) Ryanair on halpalentoyhtiö, joka harjoittaa eri kohteiden välistä säännöllistä lentoliikennettä pääasiassa Euroopassa. Yhtiöllä on 294 ilma-alusta ja 51 tukikohtaa eri puolilla Eurooppaa. Näistä tärkeimmät ovat Lontoo-Stansted, Bryssel-Charleroi, Milano-Bergamo ja Dublin. IATAN kesäliikennekaudella 2012 Ryanair liikennöi erityisesti 62:ta Dublinista lähtevää lyhyttä reittiä.
- (2) Aer Lingus on irlantilainen lentoyhtiö, joka tarjoaa pääasiassa eri kohteiden välistä säännöllistä lentoliikennettä. Aer Lingusin päätukikohta on Dublinissa, josta käsin se liikennöi merkittävän osan reittilennoistaan. Kesäliikennekaudella 2012 Aer Lingus (ml. Aer Arann) liikennöi 66:ta Dublinista lähtevää lyhyttä reittiä. Aer Lingus ei ole minäkään lentoyhtiöliittouman jäsen. Se kehittää ”avoimen verkkokaavan” käsitettä, jonka mukaan sen puolueettomuus mahdollistaa kumppanuuksien solmimisen liittoutumarajojen yli ja yhteyksien tarjoamisen suurimpien lentoasemien kautta kaikkialle maailmaan eri kohteiden välisen liikenteen lisäksi.
- (3) Ryanairilla on 29,82 prosentin vähemmistöosuus Aer Lingusin koko liikkeeseenlasketusta osakepääomasta, joten se on Aer Lingusin suurin osakkeenomistaja. Irlannin hallitus (valtiovarainministeriö) on toiseksi suurin osakas 25,1 prosentin osuudella.

II TOIMENPIDE

- (4) Euroopan komissio vastaanotti 24 päivänä heinäkuuta 2012 sulautuma-asetuksen 4 artiklan mukaisen

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1, (”sulautuma-asetus”). Joulukuun 1 päivänä 2009 voimaan tulleen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) mukaisesti ilmaisu ”yhteisö” on korvattu ilmaisulla ”unioni” ja ilmaisu ”yhteismarkkinat” on korvattu ilmaisulla ”sisämarkkinat”. Tässä päätöksessä käytetään SEUT-sopimuksen terminologiaa.

ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla irlantilainen yritys Ryanair Holdings plc, jäljempänä ’Ryanair’, hankkii sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräysvallan irlantilaisessa yrityksessä Aer Lingus Group plc, jäljempänä ’Aer Lingus’, 19 päivänä kesäkuuta 2012 ilmoitetulla julkisella tarjouksella, jäljempänä ’liiketoimi’.

III TIIVISTELMÄ

- (5) Ensimmäisen vaiheen markkinatutkimuksen jälkeen komissio totesi, että liiketoimi kuului sulautuma-asetuksen soveltamisalaan ja että sen soveltuvuudesta sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan oli vakavia epäilyjä. Näin ollen komissio aloitti 29 päivänä elokuuta 2012 sulautuma-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen menettelyn.
- (6) Toisen vaiheen markkinatutkimuksessa vahvistui, että kilpailuongelmia oli useilla markkinoilla, mikä johti väitetiedoksiannon antamiseen 13 päivänä marraskuuta 2012. Osapuolilla oli mahdollisuus esittää näkemyksensä väitetiedoksiantoon annetulla kirjallisella vastauksella. Komissio lähetti 14 päivänä joulukuuta 2012 asiaseikkoja koskevan kirjeen, johon Ryanair vastasi 20 päivänä joulukuuta 2012.

- (7) Ryanair antoi 17 päivänä lokakuuta 2012 ensimmäiset sulautuma-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaiset muodolliset sitoumukset. Komissio päätti, ettei markkinatutkimukseen ollut aihetta, sillä 17 päivänä lokakuuta 2012 annetut sitoumukset eivät kattaneet kaikkia reittejä, joista väitetiedoksiannossa oli todettu alustavasti, että liiketoimi estäisi olennaisesti tehokasta kilpailua.

- (8) Ryanair toimitti 7 päivänä joulukuuta 2012 tarkistetun version sitoumuksista. Näiden sitoumusten toimittamisen jälkeen komissio aloitti markkinatestin. Markkinatestin tulosten saamisen jälkeen Ryanair toimitti 15 päivänä tammikuuta 2013 muutetut sitoumukset. Ryanair tarkisti sitoumuksiaan toisen markkinatestin tulosten perusteella ja toimitti nämä sitoumukset, jäljempänä 'lopulliset sitoumukset', komissiolle 1 päivänä helmikuuta 2013. Kolmas markkinatesti aloitettiin.
- (9) Markkinatutkimus osoitti, että Ryanairin tarjoamilla lopullisilla sitoumuksilla ei pystytty korjaamaan havaittua tehokkaalle kilpailulle koituvaa olennaista haittaa.
- (10) Näin ollen komissio antoi 27 päivänä helmikuuta 2013 sulautuma-asetuksen 8 artiklan 3 kohdan mukaisen päätöksen, jäljempänä 'päättös', jolla se totesi liiketoimen sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi.
- IV PERUSTELUT**
- A. Merkitykselliset tuotemarkkinat**
- (11) Sekä Ryanair että Aer Lingus tarjoavat eri kohteiden välistä säännöllistä matkustajalentoliikennettä ETA-alueella, ja niillä on 46 päällekkäistä Irlannista lähtevää tai sinne saapuvaa reittiä. Liiketoimi vaikutti ainoastaan matkustajalentoliikenteen markkinoihin.
1. *Perinteinen lähtöpaikka-/määräpaikkapareihin perustuva lähestymistapa*
- (12) Komissio arvioi liiketoimea päätöksentekokäytäntönsä mukaisesti noudattaen lähtöpaikka-/määräpaikka-kaupunkipareihin perustuvaa lähestymistapaa, joka heijasti kysynnän korvattavuutta. Näin ollen kaikkia lähtöpaikka-määräpaikka-yhdistelmiä arvioitiin erillisinä markkinoina.
- (13) Tarkasteltavana olevassa asiassa komissio katsoi lisäksi, että jatkolentomatrustajat eivät kuulu samoihin markkinoihin kuin suoraan lähtöpaikka-määräpaikkaan lentävät matrustajat. Se katsoi myös, ettei ole asianmukaista määritellä yhteisiä markkinoita lyhyille Irlannista lähteville ja sinne saapuville lennoille, koska eri lähtöpaikka-määräpaikkaparien kysynnän korvattavuus on rajallista. Ei myöskään ole asianmukaista määritellä markkinoita matrustajille, joille määräpaikalla ei ole suurta merkitystä, koska suurimmassa osassa tapauksista Irlannista lähtevän lentomatrustajan määräpaikka ei ollut noin vain vaihdettavissa.
2. *Lentoasemien korvattavuus*
- (14) Määritellessään matkustajalentoliikenteen asianmukaisia lähtöpaikka-/määräpaikkamarkkinoita komissio tarkasteli aiemman päätöksentekokäytäntönsä mukaisesti, voitaisinko lentoja, joiden lähtö-/määräasemien vaikutusalueet ovat riittävän päällekkäisiä, pitää matrustajien silmissä toisensa korvaavina.
- (15) Lentoasemien korvattavuutta arvioidessaan komissio hyödynsi todisteina seuraavia laadullisia ja määrällisiä lähteitä: i) komission aiemmat päätökset, ja erityisesti vuonna 2007 tehty päätös, jossa lentoasemien korvattavuutta Irlannista lähtevien ja sinne saapuvien lentojen yhteydessä arvioitiin perusteellisesti; ii) lentoaseman vaikutusalueen määrittely alustavasti siten, että lentoaseman ja asianomaisten kaupunkien keskustan etäisyys on 100 kilometriä tai tunnin ajomatka, ja tämän määritelmän käyttäminen lähtökohtana arvioitaessa, vaikuttavatko lentoasemat olevan toisensa korvaavia; iii) markkinatutkimuksen tulos; iv) Aer Lingusin ja Ryanairin hintaseurantatavat; v) Ryanairin tapa markkinoida palveluitaan; ja vi) hintojen korrelaatioanalyysi, joka antoi määrällistä tukea markkinoiden määrittelyä koskeviin komission päätelmiin. Komissio hyödynsi päätelmissään kaikkia todisteita.
- (16) Tarkasteltavana olevassa asiassa eri lentokentiltä lähtevän säännöllisen lentoliikenteen korvattavuutta pidettiin olennaisena seuraavista kolmesta syystä: i) sen määrittäminen, ovatko osapuolten toiminnot päällekkäisiä; ii) muilla lentoasemilla toimivien lentoyhtiöiden kilpailupaineen arviointi; ja iii) markkinoillepääsymahdollisuuksien arviointi muilla asiaankuuluvilla lentoasemilla.
- (17) Ryanairin ja Aer Lingusin toiminnot olivat päällekkäisiä 16 reitillä ⁽¹⁾, joilla Aer Lingus ja Ryanair lentävät samojen lentoasemien välillä ja joihin ei liity kysymystä lentoasemien korvattavuudesta, sillä kyseisissä paikoissa ei ole havaittu olevan muita asian kannalta tärkeitä lentoasemia.
- (18) Lisäksi 10 reitillä ⁽²⁾ Ryanair ja Aer Lingus lentävät samalle lentoasemalle, vaikka lähtö- tai määräkaupungissa on useampia lentoasemia (lentoasemapareihin perustuva lähestymistapa). Joillakin reiteillä jompikumpi osapuolista tai jokin toinen lentoyhtiö palveli myös toista lentoasemaa. Näillä reiteillä lentoasemien korvattavuus oli olennaista etenkin arvioitaessa osapuolten mahdollisten kilpailijoiden markkinoillepääsyhankkeita. Koska komissio ei kuitenkaan havainnut sellaisia hankkeita markkinoille pääsemiseksi tai toiminnan laajentamiseksi, jotka olisivat johtaneet sellaiseen kohtuullisessa ajassa tapahtuvaan, todennäköiseen ja riittävään markkinoille pääsyyn tai toiminnan laajentamiseen, joka olisi riittänyt hälventämään asianomaisilla reiteillä havaitut kilpailuongelmat, ei ollut tarpeen tehdä lopullisia päätelmiä näiden lentoasemien korvattavuudesta Dublinista, Corkista ja Shannonista lähtevien reittien yhteydessä.

⁽¹⁾ Dublin-Berliini, Dublin-Budapest, Dublin-Faro, Dublin-Fuerteventura, Dublin-Gran Canaria, Dublin-Ibiza, Dublin-Lanzarote, Dublin-Madrid, Dublin-Málaga, Dublin-Marseille, Dublin-Nizza, Dublin-Palma, Cork-Málaga, Cork-Faro, Cork-Lanzarote ja Cork-Palma.

⁽²⁾ Dublin-Barcelona-El Prat/Girona/Reus, Dublin-Alicante/Murcia, Dublin-Teneriffan eteläinen/pohjoinen lentoasema, Dublin-Manchester/Liverpool/Leeds-Bradford, Dublin-Lontoo-Heathrow/Gatwick/Luton/Stansted/City/Southend, Cork-Lontoo-Heathrow/Gatwick/Stansted, Dublin-Birmingham/Itä-Midlands, Dublin-Edinburgh/Glasgow, Cork-Alicante/Murcia, Cork-Teneriffan eteläinen/pohjoinen lentoasema.

(19) Ryanair ja Aer Lingus lentävät 19 reitillä ⁽¹⁾ (kaupunkiparit) Irlannista eri määräasemille. Näillä reiteillä lentoasemien korvattavuus oli olennaista selvitettyä, onko osapuolten toiminnoissa päällekkäisyyksiä. Päätöksessä arvioidaan korvattavuutta niiden Aer Lingusin ja Ryanairin asiakkaista huomattavan osan muodostavien matkustajien kannalta, jotka lentävät Dublinin, Corkin, Shannonin tai Knockin ja 17 lentoaseman ⁽²⁾ välillä.

(20) Jäljellä olevan reitin, Dublin–Bristol/Cardiff/Exeter, osalta lentoasemien korvattavuus oli olennaista ainoastaan sen selvittämiseksi, aiheuttaisivatko lennot Exeteristä Dubliniin kilpailupainetta osapuolille. (Koska osapuolet lentävät samalle asemalle, Bristolin, toimintojen päällekkäisyyttä ei tarvinnut arvioida.)

(21) Päätöksessä todetaan, että seuraavassa luetellut lentoasemat ovat toisensa korvaavia vaihtoehtoja reiteillä, joiden lähtö- tai määräpaikka on Dublin, Cork, Shannon tai Knock. Kysymystä siitä, kuuluuko tässä tapauksessa Dublinin tai Corkin ja joidenkin lentoasemaparien ⁽³⁾ välinen säännöllinen matkustajalentoliikenne samoihin markkinoihin, jätettiin avoimeksi, koska se ei vaikuttanut kilpailuvaikutusten arviointiin.

Barcelona-El Prat/ Girona/Reus	Lontoon lentoasemat (Heathrow, Gatwick, Stansted, Luton ja City)	Tukholma-Arlanda/ Skavsta
Bilbao ja Santander	Manchester ja Liverpool (Corkin ja Shannonin osalta)	Toulouse ja Carcassonne
Birmingham ja Itä- Midlands (Knockin osalta)	Milano-Linate/Malpensa/ Bergamo	Venetsia ja Treviso

⁽¹⁾ Dublin–Bilbao/Santander, Dublin–Bryssel/Charleroi, Dublin–Milano-Malpensa/Milano-Linate/Bergamo, Dublin–Frankfurt/Frankfurt-Hahn, Dublin–Rooma-Ciampino/Rooma-Fiumicino, Dublin–Wien/Bratislava, Dublin–Pariisi-CDG/Pariisi-Beauvais/Orly, Dublin–Toulouse/Carcassonne, Dublin–Glasgow/Prestwick, Dublin–Venetsia/Treviso, Dublin–München/Memmingen, Dublin–Varsova/Varsova-Modlin, Dublin–Tukholma-Arlanda/Skavsta, Cork–Barcelona-El Prat/Girona/Reus, Cork–Manchester/Liverpool/Leeds-Bradford, Knock–Birmingham/Itä-Midlands, Knock–Lontoo-Heathrow/Gatwick/Luton/Stansted/City/Southend, Shannon–Manchester/Liverpool/Leeds-Bradford, Shannon–Lontoo-Heathrow/Gatwick/Luton/Stansted/City/Southend.

⁽²⁾ On syytä huomata, että vaikka lentoasemien korvattavuus oli olennaista 19 reitillä, lentoasemapareja on vain 17. Ne ovat seuraavat: Barcelona-El Prat/Girona/Reus; Bilbao ja Santander; Lontoon lentoasemat (Heathrow, Gatwick, Stansted, Luton ja City); Tukholma-Arlanda/Skavsta; Manchester, Liverpool ja Leeds-Bradford (Corkin ja Shannonin osalta); Toulouse ja Carcassonne; Birmingham ja Itä-Midlands (Knockin osalta); Milano-Linate/Malpensa/Bergamo; Venetsia ja Treviso; Bryssel ja Charleroi; München ja Memmingen; Wien ja Bratislava; Glasgow ja Prestwick; Pariisi-CDG/Beauvais/Orly; Varsova ja Modlin; Frankfurt/Hahn; Rooma-Fiumicino/Ciampino.

⁽³⁾ Lontoo-Southend ja Lontoon lentoasemat, Edinburgh ja Glasgow, Manchester, Liverpool, Leeds-Bradford (Dublinin osalta), Birmingham ja Itä-Midlands (Dublinin osalta), Bristol/Cardiff/Exeter, Alicante ja Murcia, Teneriffan pohjoinen/eteläinen lentoasema.

Bryssel ja Charleroi	München ja Memmingen	Wien ja Bratislava
Glasgow ja Prestwick	Pariisi-CDG/Beauvais/Orly	Varsova ja Modlin
Frankfurt/Hahn	Rooma-Fiumicino/Ciampino	

3. Suorien ja välilaskullisten lentojen markkinat

(22) Komission aiemman päätöksentekokäytännön mukaan se, ovatko suorat lennot korvattavissa välilaskullisilla lennoilla, riippuu suuresti lennon kestosta. Yleisesti voidaan todeta, että mitä pidempi lento sitä todennäköisemmin välilaskulliset lennot aiheuttavat kilpailupainetta suorille lennoille.

(23) Komissio katsoi, että välilaskulliset lennot eivät todennäköisesti aiheuta kilpailupainetta suorille lennoille, koska käsillä olevassa asiassa päällekkäiset reitit ovat lyhyitä, ts. kestoltaan vähemmän kuin kuusi tuntia, tai keskipitkiä, yli kolmen tunnin mittaisia reittejä, joille ei yleensä ole mahdollista ostaa samana päivänä toteutettavaa meno-paluumatkaa. Päätöksessä kuitenkin todetaan, että kysymys siitä, kuuluvatko välilaskulliset lennot samoihin markkinoihin, voidaan jättää avoimeksi, koska sillä ei lopulta ole merkitystä kilpailuvaikutusten arvioinnin tulosten kannalta.

4. Matkustajaryhmien väliset erot

(24) Komissio katsoi vuonna 2007 tekemässään päätöksessä, ettei ole asianmukaista määritellä erillisiä markkinoita eri matkustajaryhmille, erityisesti sen havainnon perusteella, että kumpikaan lentoyhtiö ei syrjinyt erityyppisiä matkustajia tarjoamalla yhdensuuntaisia lippuja, joihin sovelletaan erityisiä rajoituksia, ainoastaan lyhyille reiteille. Ryanair, Aer Lingus ja valtaosa markkinatutkimukseen vastanneista päätyivät käsillä olevan asian osalta samaan lopputulokseen.

(25) Komissio katsoi, ettei erilaisille matkustajaryhmille ollut asianmukaista määritellä erillisiä markkinoita millään seuraavista perusteista: aika on/ei ole merkittävä tekijä, liikematkavapaa-ajan matka, varauksen ja lähdön välillä kuluva aika.

5. Tilauslentojen ja reittilentojen korvattavuus

(26) Ryanair väitti, että erityisesti reiteillä, joilla liikkuu pääasiassa vapaa-ajan matkustajia, tilauslentoyhtiöt aiheuttivat osapuolten palveluille huomattavaa kilpailupainetta. Lisäksi Ryanair huomautti, että Irlannista lähtevien tilauslentojen väheneminen oli suoraa seurausta siitä, että Ryanair oli laajentanut toimintaansa useille tilauslennoille tyypillisille reiteille.

(27) Komissio erotteli aiemman päätöksentekokäytäntönsä mukaisesti kolme tilauslentotyyppiä:

i) *Pakettilomien myynti*. ”Pakettilomiin” sisältyvien istumapaikkojen myyntiä ei voida pitää korvaavana vaihtoehtona istumapaikoille Ryanairin ja Aer Lingusin kyseisillä reiteillä tarjoamilla reittilentoilla. Tätä näkemystä kannatti suurin osa markkinatutkimukseen vastanneista. Useimmat matkustajat ostavat ainoastaan istumapaikan, eivät pakettilomia.

ii) *Istumapaikkojen myynti matkanjärjestäjille*. Kysyntäpuolen osalta nämä markkinat ovat istumapaikkojen myyntiketjussa yksityishenkilöille myyntiä aikaisemmassa vaiheessa, joten niihin vaikuttavat erilaiset kilpailuehdot. Näin ollen komissio piti voimassa aiemmissä päätöksissään tekemänsä päätelmän, jonka mukaan istumapaikkapakettien ”tukkumyynti” matkanjärjestäjille ei kuulu samoihin markkinoihin kuin säännöllisen lentoliikenteen tarjoaminen loppuasiakkaille.

iii) *Pelkkien lentojen myyminen loppuasiakkaille*. Komissio katsoo, että samalla lähtöpaikka-/määräpaikkareitillä pelkkien lentojen myyminen tilauslentoyhtiöiden lennoille vastaa säännöllistä matkustajalentoliikennettä. Jotkut markkinatutkimukseen vastanneista kuitenkin huomauttivat tilauslentojen olevan laadultaan reittilentoja huonompia (heikon vuorotiheyden ja korkeiden hintojen lisäksi) etenkin siksi, että niillä on rajoitetusti paikkoja ja kuluttajat saavat niistä huonosti tietoa. Päätöksessä todetaan joka tapauksessa, että kysymys voidaan jättää avoimeksi, koska sillä ei lopulta ole merkitystä kilpailuvaikutusten arvioinnin tulosten kannalta.

B. Kilpailuvaikutusten arviointi

1. Yleiset puitteet

(28) Komissio on analysoinut markkinaolosuhteiden muutoksia vuoteen 2007 verrattuna. Laajasti katsottuna tärkeimmät muutokset ovat seuraavat: i) rahoitus- ja talouskriisi, joka on vuodesta 2008 lähtien vaikuttanut moniin jäsenvaltioihin, myös Irlantiin; ii) lentoliikennealan yhdistyminen entisestään; iii) Dublinin lentoasemalla toimivien reittilento-yhtiöiden väheneminen; iv) niiden reittien lisääntyminen vuoteen 2007 verrattuna, joilla Ryanair ja Aer Lingus kilpailevat, sekä keskittymisasteen kohoaminen; v) Dublinista käsin toimivien tilauslentoyhtiöiden toiminnan väheneminen; vi) uuden infrastruktuurin kehittäminen Dublinin lentoasemalla.

2. Aer Arannin tilanne

(29) Komissio katsoi Aer Arannin olevan Ryanairin muttei Aer Lingusin kilpailija. Aer Arann on nimittäin tiiviisti sidoksissa Aer Lingusiin ja riippuvainen siitä franchise-sopimuksen kautta. Näin ollen (Aer Lingus Regional -tuotenimeä käyttävän) Aer Arannin markkinaosuus sisällytettiin kilpailuvaikutusten arvioinnissa Aer Lingusin osuuteen.

3. Markkinaosuus ja keskittymistasot

(30) Osapuolilla olisi erittäin suuri markkinaosuus kaikilla 46 reitillä, joilla niiden toiminnot ovat päällekkäisiä.

(31) Liiketoimi synnyttäisi monopolin seuraavilla 28 reitillä: Dublin–Alicante/Murcia; Dublin–Berliini; Dublin–Bilbao/Santander; Dublin–Birmingham/Itä-Midlands; Dublin–Bryssel/Charleroi; Dublin–Budapest; Dublin–Edinburgh/Glasgow; Dublin–Fuerteventura; Dublin–Glasgow/Prestwick; Dublin–Manchester/Liverpool/Leeds; Dublin–Marseille; Dublin–Milano/Bergamo; Dublin–Nizza; Dublin–Rooma; Dublin–Teneriffa; Dublin–Toulouse/Carcassonne; Dublin–Venetsia/Treviso; Dublin–Wien/Bratislava; Dublin–Varsova/Modlin; Cork–Alicante; Cork–Faro; Cork–Lontoo; Cork–Manchester/Liverpool; Cork–Teneriffa; Knock–Birmingham/Itä-Midlands; Knock–Lontoo; Shannon–Manchester/Liverpool; ja Shannon–Lontoo.

(32) Sulautuman tuloksena syntyvä yritys toimisi 18 päällekkäisellä reitillä muiden liikenteenharjoittajien rinnalla.

(33) Näistä 18 reitistä 11:llä yksi tai useampi muista liikenteenharjoittajista on tilauslentoyhtiö. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus olisi kullakin näistä reiteistä yli 80 prosenttia.

(34) Mainituista 18 reitistä 6 muulla reitillä osapuolten kilpailijat ovat reittilento-yhtiöitä, joilla on erilainen liiketoimintamalli kuin sulautuman osapuolilla. Näillä 6 reitillä Ryanairin ja Aer Lingusin yhteenlaskettu markkinaosuus olisi yli 50 prosenttia.

(35) Jäljellä olevalla reitillä, Dublin–Bristol/Cardiff/Exeter, jos Dublinin ja Exeterin väliset lennot sisällytetään asianomaisiin markkinoihin, osapuolten kilpailija on Flybe, alueellinen reittilento-liikenteen harjoittaja, jolla on marginaalinen (5–10) prosentin markkinaosuus ⁽¹⁾.

4. Ryanairin ja Aer Lingusin kilpailun tiiviys

(36) Komission tutkimukset osoittivat, että Ryanair ja Aer Lingus kilpailevat aktiivisesti kaikilla päällekkäisillä reiteillään.

(37) Useimmilla päällekkäisillä reiteillä (28:lla 46:sta) Ryanair ja Aer Lingus ovat ainoat lennoista vastaavat lentoliikenteen harjoittajat. Näillä reiteillä Ryanair ja Aer Lingus ovat luonnollisesti toistensa lähimpiä kilpailijoita.

(38) Ryanair ja Aer Lingus ovat useimmiten toistensa suurimmat kilpailijat myös niillä reiteillä, joilla niillä on yksi tai useampi kilpailija, mistä on osoituksena muun muassa merkittävä ero osapuolten ja niiden kilpailijan (kilpailijoiden) markkinaosuudessa. Osapuolet ovat toistensa lähimpiä kilpailijoita myös tarkasteltaessa reittejä, joilla toimii tilauslentoyhtiö; tällöinkin osapuolet ovat ehdottomasti suurimpia kilpailijoita.

⁽¹⁾ Reitillä vallitsisi kuitenkin monopoli, jos markkinat käsittäisivät ainoastaan Dublinin ja Bristolin lentoaseman välisen lentoliikenteen.

- (39) Lisäksi Ryanairin ja Aer Lingusin liiketoimintamallit ovat keskenään samanlaiset, mutta eroavat useimpien kilpailijoiden liiketoimintamalleista. Tarkemmin sanottuna sekä Ryanair että Aer Lingus tarjoavat (pääasiassa) eri kohteiden välistä liikennettä, mikä eroaa reittilentoyhtiöiden tarjoamista syöttöliikenteeseen perustuvista palveluista. Molemmat noudattavat aitoa yksisuuntaista hinnoittelumallia, molemmilla on lyhyillä lennoillaan vain yksi matkustajaluokka ja molemmilla, toisin kuin reittilentoyhtiöillä, suurin osa varauksista tehdään verkkosivujen kautta matkatoimistojen sijaan. Lisäksi, toisin kuin niiden muilla kilpailijoilla, molempien tuotenimi on Irlannissa erittäin tunnettu ja molemmat toimivat Irlannissa merkittävässä tukikohdissa, erityisesti Dublinin lentoasemalla.
- (40) Komission regressioanalyysi vahvisti, että Ryanairin ja Aer Lingusin välillä on huomattavaa kilpailuvuorovaikutusta.
- (41) Päätöksessä todetaan, että Aer Lingus ja Ryanair ovat erittäin lähellä toisiaan, elleivät jopa toistensa lähimpiä kilpailijoita, kaikilla päällekkäisillä reiteillä. Liiketoimi hävittäisi näin ollen tämän tiiviin kilpailusuhteen ja merkittävän kilpailupaineen, jota molemmat aiheuttavat toisilleen ennen liiketoimea. Matkustajien matkustusvaihtoehdot vähenisivät huomattavasti, ja on epätodennäköistä, että kilpailijat pysyisivät rajoittamaan riittävästi sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen markkinakäytöstä erityisesti hinnoittelussa.
5. Markkinoillepääsy ja sen esteet
- (42) Komission tutkimuksessa vahvistui, että markkinoille pääsyn esteet ovat suuria, mikä vaikeuttaisi uusien tulokkaiden pääsyä niille reiteille, joilla osapuolten toiminnot ovat päällekkäisiä.
- (43) Nämä markkinoille pääsyn esteet liittyvät Ryanairin ja Aer Lingusin vankkaan markkina-asemaan Irlannissa ja erityisesti seuraaviin seikkoihin:
- i) osapuolten vankka markkina-asema Dublinissa, Corkissa ja Shannonissa niiden vakiintuneiden tukikohtien myötä;
 - ii) sulautuman tuloksena syntyvällä yrityksellä on kaksi Irlannin vahvinta tuotenimeä, joten uusi tulokas tarvitsi huomattavasti aikaa ja investointeja tuotenimensä profiiliin nostamiseksi. Ilmoitetun rinnakkaisten tuotenimien strategian ansiosta sulautumalla olisikin vahva asema kahdella erillisellä markkinasegmentillä (nimitäin halpalentosegmentillä, jossa hinnat ovat kaikkein alhaisimpia, ja segmentillä, jolla palvelutaso on korkeampi). Tämä markkinoille pääsyn este oli yhtä olennainen Dublinista, Shannonista, Corkista ja Knockista lähtevillä ja niihin saapuvilla reiteillä;
 - iii) pelko siitä, että sulautuman osapuolet toteuttavat markkinoille tulon yhteydessä aggressiivisia vastatoimia. Tämä markkinoille pääsyn este oli yhtä olennainen Dublinista, Shannonista, Corkista ja Knockista lähtevillä ja niihin saapuvilla reiteillä;
 - iv) uusilla tulokkailla voi olla vaikeuksia saada aikaiseen aamuun sijoittuvia ruuhka-aikojen lähtö- ja saapumisaikoja sekä seisontapaikkoja Dublinin lentoasemalla. Lisäksi tiettyjen määrälentoasemien kapasiteettirajoitteet korottavat markkinoille pääsyn esteitä entisestään;
 - v) Dublinin lentoaseman verot ja maksut ovat myös omiaan heikentämään tulokkaiden halua avata Dublinista lähteviä tai sinne saapuvia reittejä;
 - vi) kovin monet kilpailijat eivät pidä Irlannin markkinoita houkuttelevina, ja talouden laskusuhdanne Irlannissa (tosin myös muissa jäsenvaltioissa, kuten Espanjassa) on heikentänyt entisestään Irlannin markkinoiden houkuttelevuutta vuoteen 2007 verrattuna;
 - vii) osapuolten kyky vaikuttaa Irlannin lentoasemilla päätöksentekoon esimerkiksi seuraavissa asioissa: lähtö- ja saapumisaikojen (slot-aikojen) koordinointiin liittyvät kysymykset (Dublinissa), operatiiviset kysymykset, lentoasemainfrastruktuurin käyttö ja kehittäminen Dublinin, Corkin ja Shannonin lentoasemilla.
- (44) Päätelmää siitä, että markkinoille pääsyn esteet ovat tässä tapauksessa korkeat, tukee myös se seikka, että viime vuosina vain harvat lentoyhtiöt (muut kuin Ryanair tai Aer Lingus) ovat pyrkineet kyseessä olevien reittien markkinoille.
6. Markkinoille pääsyn tai toiminnan laajentamisen muodot
- (45) Markkinatutkimuksen tulokset osoittivat, että voidakseen kilpailla tehokkaasti sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen kanssa Dublinin, Corkin ja Shannonin lentoasemilla uuden tulokkaan olisi perustettava tukikohta kullekin näistä asemista. Tulokkaalla olisi oltava suuri reittimäärä, jotta se voisi kattaa kiinteät kulut, sillä muuten sen olisi vaikea toimia yhtä kustannustehokkaasti kuin Ryanair ja Aer Lingus. Tukikohdan myötä on lisäksi mahdollista tarjota kysynnän mukainen aikataulu, jossa on aikaisia lähtöjä ja myöhäisiä saapumisia, sekä riittävästi lentotoimintaa, mikä parantaa markkinanäkyvyyttä ja tuotenimen tunnettua.
- (46) Päätöksessä todetaan, että tukikohdan perustaminen Irlantiin (etenkin Dubliniin) vaikuttaa ratkaisevan tärkeältä, jotta liikenteenharjoittajat voivat kattaa Irlannin markkinat asianmukaisesti ja aiheuttaa asianmukaista kilpailupainetta sulautuman tuloksena syntyvälle yritykselle.
7. Nykyisten ja mahdollisten kilpailijoiden hankkeet markkinoille pääsemiseksi
- (47) Komissio arvioi, olisiko mahdollisilla kilpailijoilla yksittäisinä yrityksinä tai ryhmittyminä sellaisia markkinoille pääsyä tai toiminnan laajentamista koskevia hankkeita, jotka riittäisivät tasoittamaan liiketoimesta seuraavaa kilpailun rajoittumista kyseisillä reiteillä.

(48) Tarkasteltavana olevassa asiassa kilpailijan olisi lisäksi tul-tava markkinoille 32 päällekkäisellä reitillä, joiden molem-missa päissä on Ryanairin tukikohta. Tällaisissa olosu-h-teissa markkinoille pääsy vaikuttaa vieläkin vaikeammalta. Kilpailijoiden enemmistö arvioi lisäksi, että pelkkä markki-noille tulon mahdollisuus ei riittäisi saamaan liiketoimen tuloksena syntyvää yritystä kuriin.

(49) Päätöksessä todetaan, että markkinoille tulo yksittäiselle reitille tai liiketoiminnan laajentaminen muutamalle liiken-teenharjoittajien tukikohdista lähtevälle tai niille saapuvalla reitille ei riittäisi kompensoimaan liiketoimen aiheuttamaa kilpailun rajoittumista.

8. Todellinen kilpailu ⁽¹⁾

(50) Päätöksessä todetaan, että liiketoimi haittaisi todennäköi-sesti olennaisesti tehokasta kilpailua etenkin siksi, että sen seurauksena syntyisi dominoiva markkina-asema seuraa-villa 28 reitillä, joilla sulautuman tuloksena syntyvällä yri-tyksellä olisi liiketoimen jälkeen monopoli: Dublin–Alican-te/Murcia; Dublin–Berliini; Dublin–Bilbao/Santander; Dub-lin–Birmingham/Itä-Midlands; Dublin–Bryssel; Dublin–Bu-dapest; Dublin–Edinburgh/Glasgow; Dublin–Fuerteventura; Dublin–Glasgow International/Prestwick; Dublin–Manches-ter/Liverpool/Leeds; Dublin–Marseille; Dublin–Milano; Dublin–Nizza; Dublin–Rooma; Dublin–Teneriffa; Dublin–Toulouse/Carcassonne; Dublin–Venetsia/Treviso; Dublin–Wien/Bratislava; Dublin–Varsova/Modlin; Cork–Alicante; Cork–Faro; Cork–Lontoo; Cork–Manchester/Liverpool; Cork–Teneriffa; Knock–Birmingham/Itä-Midlands; Knock–Lontoo; Shannon–Manchester/Liverpool; ja Shannon–Lon-too.

(51) Päätöksessä todetaan, että liiketoimi haittaa todennäköisesti olennaisesti tehokasta kilpailua, koska sen seurauksena syntyy dominoiva markkina-asema seuraavilla 7 reitillä, joilla toimii muita reittilentoyhtiöitä: Dublin–Bristol/Cardiff/Exeter (tarkasta markkinoiden määritelmästä riippu-matta); Dublin–Frankfurt; Dublin–Lontoo; Dublin–Madrid; Dublin–München; Dublin–Pariisi ja Dublin–Tukholma. Li-säksi liiketoimi hävittää todennäköisesti Ryanairin ja Aer Lingusin erittäin tiiviin kilpailusuhteen ja poistaa näin ollen merkittävän kilpailupaineen, jota molemmat aiheuttavat toisilleen kullakin näistä reiteistä ennen liiketoimea. Mat-kustajien matkustusvaihtoehdot vähenisivät huomattavasti, ja on epätodennäköistä, että muut kullakin näistä reiteistä toimivat kilpailijat pystyisivät rajoittamaan riittävästi sulau-tuman tuloksena syntyvän yrityksen markkinakäytöstä eri-tyisesti näiden reittien hinnoittelussa.

(52) Päätöksessä todetaan, että liiketoimi haittaisi todennäköi-sesti olennaisesti tehokasta kilpailua etenkin siksi, että sen seurauksena syntyisi dominoiva markkina-asema

seuraavilla 11 reitillä, joilla toimii tilauslentoyhtiöitä: Dub-lin–Barcelona, Dublin–Faro, Dublin–Gran Canaria, Dublin–Ibiza, Dublin–Lanzarote, Dublin–Malaga, Dublin–Palma, Cork–Barcelona, Cork–Lanzarote; Cork–Malaga ja Cork–Palma. Lisäksi liiketoimi hävittää todennäköisesti Ryanairin ja Aer Lingusin erittäin tiiviin kilpailusuhteen ja poistaa näin ollen merkittävän kilpailupaineen, jota molemmat en-nen liiketoimea aiheuttavat toisilleen näillä reiteillä. Mat-kustajien matkustusvaihtoehdot vähenisivät huomattavasti, ja on epätodennäköistä, että tilauslentoyhtiöt pystyisivät rajoittamaan riittävästi sulautuman tuloksena syntyvän yri-tyksen markkinakäytöstä erityisesti näiden reittien hinnoit-telussa.

9. Mahdollinen kilpailu

(53) Kilpailua Ryanairin ja Aer Lingusin Dublinissa, Shanno-nissa ja Corkissa sijaitsevista tukikohdistaan liikenneomilla reiteillä ei voida tarkastella irrallaan kontekstista. Irrallinen tarkastelu antaisi ymmärtää, että yhtiöiden tuotemarkkinat ovat täysin toisistaan riippumattomia. Molemmat liiken-teenharjoittajat ovat niin joustavia, että ne voivat siirtää ja lisätä reittejä näillä lentoasemilla sijaitsevista tukikohdis-taan reagoidakseen muutoksiin niiden tukikohdista liiken-nöitävien reittien kilpailurakenteessa. Tarkastelussa on näin ollen otettava dynaamisesti huomioon myös se, missä määrin liikenteenharjoittajan lähimmän ja tärkeimmän kil-pailijan katoaminen saattaa häivyttää mahdollista kilpailua, joka rajoittaisi Ryanairin ja Aer Lingusin toimintaa, jos liiketoimea ei toteutettaisi.

(54) Komission tarkastelussa kävi ilmi, että koska osapuolten toisiinsa kohdistama markkinoille tuloon liittyvä kilpailu on dynaamista ja koska muiden liikenteenharjoittajien osa-puoliin kohdistama kilpailuvaikutus on varsin rajallinen, Ryanair ja Aer Lingus aiheuttavat mahdollisesti toisilleen kilpailupainetta.

(55) Päätöksessä todetaan varovasti olevan todennäköistä, että liiketoimi estäisi olennaisesti tehokasta kilpailua etenkin siksi, että sen seurauksena syntyisi tai vahvistuisi määräävä markkina-asema seuraavilla 6 reitillä kaikkein todennäköi-simmän mahdollisen tulokkaan poistuessa: i) Ryanairin mahdollisesti kilpailulle avoimet reitit: Dublin–Bologna, Dublin–Bordeaux, Cork–Pariisi/Beauvais, Cork–Münc-hen/Memmingen, Cork–Birmingham; ii) Aer Lingusin mah-dollisesti kilpailulle avoin reitti: Dublin–Newcastle.

C. Tehokkuusedut

(56) Ryanair väitti, että liiketoimi synnyttäisi huomattavia te-hokkuusetuja, joista olisi hyötyä kaikille asiakkaille. Ryanair noudattaisi kustannusten leikkaamista koskevaa asiantuntemustaan parantaakseen Aer Lingusin tehokkuut-ta, madaltaakseen sen kustannuksia ja lentohintoja ja parantaakseen sen kilpailukykyä suhteessa muihin lentoyhtiöihin päälentoasemilla.

⁽¹⁾ Komissio päätteli, että kaikki reitit, joilta osapuolet poistuivat lii-ketoimesta ilmoittamisen jälkeen, eivät liity kyseiseen liiketoimeen eikä niitä pidetä osapuolten päällekkäisinä toimintoina kilpailuvaiku-tusten arvioinnissa. Kyseiset reitit ovat Dublin–Krakova, Dublin–Ve-rona ja Dublin–Vilna.

- (57) Ryanair ei antanut asianmukaista tietoa sen todistamiseksi, että tehokkuusedut olivat todennettavia, liittyivät sulautumaan ja siirtyisivät todennäköisesti asiakkaille. Komissio ei myöskään löytänyt tarkistettavissa olevia todisteita siitä, että Ryanair pystyisi vähentämään Aer Lingusin kustannuksia heikentämättä muita matkustajien kannalta hyödyllisiä seikkoja, kuten palvelun laatua tai lentoasemien sijaintia. Lisäksi osa Ryanairin esittämistä tehokkuuseduista ei vaikuttanut liittyvän sulautumaan (esim. henkilöstön vähentämiskustannukset, polttoainekustannukset ja jakelukustannukset).
- (58) Näin ollen väitetyt tehokkuusedut eivät täyttäneet horisontaalisten sulautumien arvioinnista annetuissa suuntaviivoissa asetettuja kolmea kumulatiivista edellytystä. Lisäksi, kun otetaan huomioon osapuolten yhteenlaskettu äärimmäisen korkea markkinaosuus sekä kohtuullisessa ajassa tapahtuvan, riittävän ja todennäköisen markkinoille tulon puuttuminen, vaikutti siltä, että väitetyt tehokkuusedut ei siirrettäisi riittävästi kuluttajille.

D. Sitoumukset

1. Lopullisten sitoumusten kuvaus

1.1 Aer Lingusin toimintojen luovuttaminen Flybelle 43 päällekkäisellä reitillä

- (59) Ryanair tarjoutui siirtämään Flybelle uuden ja itsenäisen yrityksen, jäljempänä 'luovutettava liiketoiminta' tai 'Flybe Ireland' (yrityksen mahdollinen uusi nimi), johon se siirtäisi omaisuutta, ml. seuraavat: 100 miljoonaa euroa käteistä, ainakin yhdeksän Airbus A320 -ilma-aluksen vuokrasopimus, lentoaseman lähtö- ja saapumisaikoja (sekä lähtö- että määräasemalla), henkilöstöä sekä tekijänpalkkioista vapautettu, ei-yksinomainen lupa, jota ei saa myöntää eteenpäin eikä siirtää, Aer Lingus -tavaramerkin käyttöön kolmen vuoden ajaksi. Tavaramerkkiä käytettäisiin Flybe-tuotteen yhteydessä.
- (60) Ryanair sitoutui laatimaan – yhteistyössä Flyben kanssa – luovutettavan liiketoiminnan ensimmäiseksi vuodeksi liiketoimintasuunnitelman, joka heijastaa sopimuksen mukaisia ennakoituja vuotuisia voittoja ennen veroja.
- (61) Flybe liikennöisi sovitun aikataulun mukaisesti 43 reitillä vähintään kuuden IATA-kauden ajan. Jos luovutetulle liiketoiminnalle suunniteltu kausikohtainen vuorojen viikoittainen määrä kaikilla Irlannista lähtevillä ja sinne saapuvilla reiteillä pysyisi ennallaan, Flyben edellytettäisiin liikennöivän ainoastaan seuraavasti: i) 90 prosenttia Flyben reiteistä kolmannella ja neljännellä IATA-kaudella kuuden ensimmäisen IATA-kauden aikana ja ii) 85 prosenttia Flyben reiteistä viidennellä ja kuudennella IATA-kaudella kuuden ensimmäisen IATA-kauden aikana.
- (62) Lähtö- ja saapumisaikojen mahdollista väärinkäyttöä silmällä pitäen perustettiin reitin tärkeyttä heijastava porrastettu seuraamusmekanismi, jossa seuraamukset pienenevät asteittain kuuden ensimmäisen IATA-kauden aikana.

- (63) Kuuden ensimmäisen IATA-kauden aikana Flybe perustaisi tukikohdan Dublinin lentoasemalle ja sijoittaisi toiminnallisia tarkoituksia varten yhden ilma-aluksen Corkin lentoasemalle.
- (64) Kolmen ensimmäisen IATA-kauden aikana Aer Lingusin verkkosivujen aloitusnäkyä jaettaisiin kahteen osaan: toisella puolella olisi Aer Lingusin kaupallinen nimi, logo ja linkki varaussivulle ja toisella puolella luovutettavan liiketoiminnan vastaavat tiedot. Kolmen ensimmäisen IATA-kauden jälkeen Aer Lingusin verkkosivun yläreunaan sijoitettaisiin banneri, josta olisi linkki luovutettavan liiketoiminnan verkkosivuille.
- (65) Aer Arannin liikennöimien kuuden reitin osalta Flyben oli tarkoitus täyttää velvoitteensa näiden reittien liikennöinnistä ottamalla haltuunsa Aer Arannin franchise-sopimus tai tekemällä sen kanssa uusi franchise-sopimus.

1.2 Kolmen Lontooseen suuntautuvan päällekkäisen reitin lähtö- ja saapumisaikojen luovuttaminen IAG:lle (British Airways)

- (66) Ryanair sitoutui siihen, että IAG liikennöisi kuudella IATA-kaudella reiteillä Dublin–Lontoo, Cork–Lontoo ja Shannon–Lontoo käyttäen Airbus A319 -ilma-alusta tai vastaavaa ja hyödyntäen omia lähtö- ja saapumisaikojaan sekä Ryanairin luovuttamia aikoja:
- i) IAG ja Ryanair olisivat tehneet Gatwickia koskevan vuokrasopimuksen tai Heathrow–Gatwick-siirtosopimuksen riippuen siitä, olisiko, ja jos niin milloin, ns. Heathrow'n siirtoehto täyttynyt. Ehdon mukaan sekä Ryanairin että IAG:n oli todettava, että Heathrow–Gatwick-siirtosopimuksen täytäntöönpano ei olisi Aer Lingusin yhtiöjärjestyksen 10 artiklan (tai sen korvaavan määräyksen) tai muun voimassa olevan lain tai asetuksen vastainen;
 - ii) Jos Gatwickia koskeva vuokrasopimus olisi tullut voimaan, IAG olisi liikennöinyt i) 68 viikoittaista vuoroa reitillä Dublin–Lontoo–Gatwick, 13 viikoittaista vuoroa reitillä Cork–Lontoo–Gatwick ja seitsemän viikoittaista vuoroa reitillä Shannon–Lontoo–Gatwick käyttäen Ryanairin lähtö- ja saapumisaikapareja ja ii) lisäksi kaksi viikoittaista vuoroa reitillä Dublin–Gatwick, yhden viikoittaisen vuoron reitillä Cork–Gatwick ja seitsemän viikoittaista vuoroa reitillä Shannon–Gatwick käyttäen lähtö- ja saapumisaikoja, jotka IAG omistaa tai jotka sen on tarkoitus hankkia;
 - iii) Gatwickin reittien lisäksi IAG olisi liikennöinyt seitsemän viikoittaista vuoroa reitillä Dublin–Heathrow käyttäen lähtö- ja saapumisaikoja, jotka IAG olisi vuokrannut Ryanairilta. Tarkistetun IAG-sopimuksen mukaan IAG olisi tehnyt myös Heathrow'ta koskevan vuokrasopimuksen;

iv) Jos Heathrow'n siirtoehto olisi täyttynyt, IAG olisi saatanut käyttää oikeuttaan lopettaa Gatwickia koskeva vuokrasopimus (ja Heathrow'ta koskeva vuokrasopimus, jos se olisi voimassa) ja ottaa käyttöön Heathrow–Gatwick-siirtosopimus (IAG:n osto-optio). Tarkemmin sanottuna IAG olisi vaihtanut Gatwickissä olevat lähtö- ja saapumisaikansa (eritelty edellä), jotka mahdollistavat liikennöinnin reitillä Dublin–Gatwick, sekä seitsemän muuta Gatwickiä koskevaa lähtö- ja saapumisaikaansa Aer Lingusin Lontoo-Heathrow'lla omistamiin lähtö- ja saapumisaikoihin liikennöidäkseen seuraavasti: a) 70 viikoittaista vuoroa reitillä Dublin–Heathrow, b) 14 viikoittaista vuoroa reitillä Cork–Heathrow ja c) 14 viikoittaista vuoroa reitillä Shannon–Heathrow. Tarkistetulla IAG-sopimuksella tehtiin uusi Heathrow'ta koskeva vuokrasopimus ja muutettiin niiden Gatwickin lähtö- ja saapumisaikojen määrää, jotka Ryanair olisi saanut vaihdossa Heathrow'n lähtö- ja saapumisaajoistaan.

1.3 Muut lähtö- ja saapumisaajoista luopumiset Lontoon ja Irlannin välisillä reiteillä

(67) Ryanair sitoutui lähtö- ja saapumisaikojen siirtomenettelyn mukaisesti siirtämään tai saamaan Aer Lingusin siirtämään kuuden IATA-kauden aikana mille tahansa kiinnostuneelle liikenteenharjoittajalle lähtö- ja saapumisaikoja sen verran, että ne riittävät vuorojen liikennöintiin reiteillä Dublin–Lontoo, Cork–Lontoo ja/tai Shannon–Lontoo liikenteenharjoittajan omalla ilma-aluksella, kunhan siirrettyjen lähtö- ja saapumisaikojen määrä ei ylitä kyseisen reitin päällekkäisyyksien erotusta.

1.4 Mahdollinen kilpailu

(68) Ryanair sitoutui siirtämään tai saamaan Aer Lingusin siirtämään kuuden ensimmäisen IATA-kauden aikana ja milloin tahansa sen jälkeen lähtö- ja saapumisaikoja mahdollisilla kilpailevilla reiteillä mille tahansa kiinnostuneelle liikenteenharjoittajalle.

2. Lopullisten sitoumusten arviointi

2.1 Flybe ei ollut sopiva ostaja

(69) Komissio katsoi, että Flybe ei ollut sopiva ostaja, jonka hallussa luovutettavasta liiketoiminnasta tulisi markkinoille aktiivinen kilpailuvoima.

(70) Ensinnäkin komissio katsoi, että koska Flybe Ireland -liiketoiminnan osana luovutettavaa omaisuutta ei ollut määriteltä erityisesti, käytettävissä ei ollut riittävästi todisteita sen toteamiseksi, että luovutettavalla liiketoiminnalla olisi elinkelpoisen ja kilpailukykyisen liiketoiminnan edellyttämät varat.

(71) Toiseksi komissio katsoi Flyben liiketoimintamalliin liittyen, että vaikka Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisten reittien liikennöinti sosisikin Flyben nykyiseen liiketoimintamalliin, käytettävästä kalustosta riippuen tämä ei päisi muilla reiteillä, etenkin vapaa-ajan lentoreiteillä, joilla lento-osuudet ovat pitkiä. Komissio totesi lisäksi,

että Flybellä ei ollut kokemusta Airbus A320 -ilma-aluksen käytöstä, joten sen olisi vaikea ymmärtää markkinoita, joilla se toimisi.

(72) Kolmanneksi komissio katsoi, että järjestely, jonka mukaan Ryanair laatisi Flybe Ireland -yritykselle yhden vuoden liiketoimintasuunnitelman, sekä järjestely, jossa Ryanair jäsentäisi (uudelleen) luovutettavan liiketoiminnan kustannusperustan, eivät vaikuttaneet sopivan riippumattomien kilpailijoiden käsitteeseen, vaikka ne eivät johtaisikaan pysyvään suhteeseen sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen ja luovutettavan liiketoiminnan välillä.

(73) Neljänneksi komissio katsoi, ettei ole olemassa riittävästi todisteita tukemaan väitettä, jonka mukaan Flybellä on asiaankuuluvaa kokemusta, jota vaaditaan Flybe Ireland -yrityksen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi elinkelpoisena ja aktiivisena kilpailuvoimana kilpailussa sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen kanssa. Flyben aiempi kokemus uusilla markkinoilla liikennöinnistä on nimittäin varsin erilaista kuin ehdotettu Flybe Ireland -yrityksen hankinta, yhtiöllä on vain rajallisesti kokemusta Irlannin markkinoista ja sillä, toisin kuin Aer Lingusilla, on vain rajallisesti kokemusta ja näytettävissä olevia tuloksia kilpailusta Ryanairin kanssa.

(74) Viidenneksi komissio päätteli, että Flybellä ei ollut riittäviä taloudellisia resursseja Flybe Ireland -yrityksen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi elinkelpoisena ja aktiivisena kilpailuvoimana kilpailussa sulautuman tuloksena syntyvän yrityksen kanssa keskipitkällä aikavälillä.

(75) Kuudenneksi komissio katsoi liittyen Flyben mahdollisuuksiin kilpailla liiketoimen tuloksena syntyvän sulautuman kanssa, että huolimatta ehdotetusta tavaramerkin käyttö-oikeudesta, verkkomarkkinoinnista ja pääomasijoituksesta Flybe Ireland -yritykseen ei ole varmaa, pystyisikö Flybe luomaan – erityisesti suhteessa irlantilaisiin matkustajiin – riittävän vahvan tuotenimen ja aiheuttamaan tehokkaasti kilpailupainetta sulautuman tuloksena syntyvälle yritykselle ja poistamaan näin komission toteamat kilpailuongelmat. Komissio katsoi lisäksi, että Flybe Ireland -yrityksen kykyyn aiheuttaa tehokkaasti kilpailupainetta sulautuman tuloksena syntyvälle yritykselle poistaakseen komission toteamat kilpailuongelmat vaikuttaisivat todennäköisesti ehdotuksen mukaiset rajalliset toiminnot tukikohdista käsin sekä luovutettavien vuorojen ja niihin liittyvän kapasiteetin ehdotettu määrä. Lopuksi komissio piti epätodennäköisenä, että Flybe Ireland -yrityksen tulot ja kustannusperusta mahdollistaisivat kannattavan liikennöinnin kaikilla 43 reitillä.

(76) Seitsemänneksi komissio katsoi, ettei Flybellä olisi riittäviä kannusteita jatkaa liikennöintiä pysyvästi ainakaan merkittävällä osalla 43:sta Flyben reitistä.

(77) Komissio katsoi myös, että Flybeen liittyviä sitoumuksia ei franchise-sopimuksen osalta pantaisi todennäköisesti toimeen kovin pian. Lisäksi komissio ei pystynyt määrittelemään selkeästi, ratkaisisivatko ehdotetut sitoumukset toteutuessaan täysimääräisesti ja yksiselitteisesti tässä päätöksessä ilmaistut Aer Arannin reittejä koskevat ongelmat.

- (78) Lopuksi todettakoon, että sitoumukset eivät olleet selväpiirteisiä. Lisäksi oli kyseenalaista, olisiko ne toteutettu kohtuullisessa ajassa.

2.2 Kolmeen Lontoon-reittiin liittyvät epävarmuustekijä – IAG

- (79) Komissio ei pystynyt toteamaan riittävällä varmuudella, että lopullisten sitoumusten tuloksena kolmelle Lontoon-reitille syntyvät uudet kaupalliset rakenteet olisivat riittävän toimivia ja kestäviä varmistamaan, että olennainen este tehokkaalle kilpailulle kyseisillä kolmella Lontoon-reitillä ei toteutuisi vähimmäisajan kuluessa eikä sen jälkeen.
- (80) Riippumatta siitä, olisiko voimassa Gatwickia koskeva vuokrasopimus vai Heathrow–Gatwick-siirtosopimus, kokonaiskapasiteetti reiteillä todennäköisesti vähenisi ja sulautuman tuloksena syntyvä yritys säilyttäisi määräävän asemansa niin vuorojen kuin kapasiteetinkin kannalta kyseisillä Lontoon-reiteillä (Dublin, Cork ja Shannon). Lisäksi IAG:llä on erilainen liiketoimintamalli, joka keskittyy enimmäkseen liike- ja jatkolentomatkustajiin (olennaista, jos Heathrow–Gatwick-siirtosopimus on voimassa). Näin ollen komissio katsoi, että IAG ei aiheuttaisi liiketoimen tuloksena syntyvälle sulautumalle riittävästi kilpailupainetta vähimmäisajan kuluessa.
- (81) Komissio piti varsin todennäköisenä, että IAG poistuisi näiltä Gatwickistä lähteviltä reiteiltä ja vähentäisi huomattavasti liikennöintiään mainituilla kolmella Heathrow'sta lähtevällä reitillä vähimmäisajan päätyttyä. Lisäksi komissio ei ollut markkinatutkimuksensa aikana havainnut yhtään riittävää, todennäköistä ja kohtuullisessa ajassa toteutettavaa, näitä reittejä koskevaa markkinoillepääsyhanketta.
- (82) Lopuksi todettakoon, että sitoumusten monimutkaisuus, sitoumusten, RM-lomakkeen ja IAG-sopimuksen välinen

epäjohdonmukaisuus ja riitojenratkaisumekanismi aiheuttivat epäilyksiä siitä, pantaisiinko sitoumukset ajallaan täytäntöön.

2.3 Päätelmät

- (83) Kaikkien saatavilla olevien todisteiden, myös markkinatesauksen tulosten, perusteella komissio katsoi, että lopulliset sitoumukset eivät todennäköisesti johtaisi siihen, että markkinoille tulisi uusia kilpailijoita, jotka pystyisivät aiheuttamaan sulautuman tuloksena syntyvälle yritykselle riittävää kilpailupainetta.
- (84) Komissio ei voinut lopullisten sitoumusten perusteella päätellä riittävällä varmuudella, että niiden toteuttaminen olisi mahdollista kohtuullisessa ajassa ja että ne olisivat riittävän toimivia ja kestäviä varmistamaan, että este tehokkaalle kilpailulle, joka kyseisten sitoumusten oli tarkoitus poistaa, ei todennäköisesti toteutuisi kovin pian.
- (85) Komissio ei pystynyt määrittelemään selkeästi, ratkaisisivatko lopulliset sitoumukset toteutuessaan täysimääräisesti ja yksiselitteisesti päätöksessä ilmaistut kilpailua koskevat ongelmat.
- (86) Näin ollen pääteltiin, että Ryanairin tarjoamilla sitoumuksilla ei pystytty korjaamaan havaittua tehokkaalle kilpailulle koituvaa olennaista haittaa, joten ne eivät tehneet liiketoimesta sisämarkkinoille soveltuvaa.

V PÄÄTELMÄT

- (87) Päätöksessä todetaan edellä esitetyistä syistä, että ehdotettu keskittymä olisi estänyt tehokasta kilpailua olennaisesti sisämarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla.
- (88) Näin ollen keskittymä todettiin sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltumattomaksi.

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

Tervehdyttämistoimenpiteet

**Päätös International Union Insurances SA:ta ("Διεθνής Ένωσις Ανώνυμος Ασφαλιστική Εταιρία")
koskevasta tervehdyttämistoimenpiteestä**

*Vakuutusyriyten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin
2001/17/EY 6 artiklan nojalla tehty ilmoitus*

(2013/C 216/08)

Vakuutusyriyis	International Union Insurances SA, osoite: Ilia Iliou 66, 11764 Ateena, yrityksen rekisterinumero: 12836/B/05/1986, veronumero: 094058455, laillinen edustaja: Andreas Valiraki, yrityksen johtokunnan puheenjohtaja
Päätöksen päivämäärä, voimaantulopäivä ja luonne	Kreikan keskuspankin luotto- ja vakuutusasioiden komitean tekemä päätös nro 80/3/28.6.2013 päätöksen tekohetkellä International Union Insurances SA:n sidottujen ja vapaiden omaisuuserien ja rahoitusvarojen jäädyttämisestä sekä kotimaassa että ulkomailla. Lisäksi yrityksen koko vakuutustoiminta lakkautetaan; tämä koskee kaikkea sen toimintaa kaikilla vakuutussektoreilla. Voimaantulopäivä: 28.6.2013 Päätymispäivä: 15.7.2013
Toimivaltainen viranomainen	Kreikan keskuspankki Eleftheriou Venizelou 21 102 50 Αθήνα/Athens ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Valvontaviranomainen	Kreikan keskuspankki Eleftheriou Venizelou 21 102 50 Αθήνα/Athens ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Asiaa hoitamaan määrätty hallintoviranomainen	
Sovellettava lainsäädäntö	Kreikan lainsäädäntö: kansallisen asetuksen nro 400/1970 9 ja 17 c §

V

(Ilmoitukset)

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

EUROOPAN KOMISSIO

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä

(Asia COMP/M.7001 – Carlyle/Klenk Holz)

Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 216/09)

1. Komissio vastaanotti 22 päivänä heinäkuuta 2013 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla yhdysvaltalaisen yrityksen The Carlyle Group hallinnoimien rahastojen omistama ja määräysvallassa oleva hankintavälineeksi perustettu caymansaarelainen yritys CSP III Klenk hankkii sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun määräysvallan saksalaisessa yrityksessä Klenk Holz AG ostamalla osakkeita.

2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:

- The Carlyle Group tarjoaa maailmanlaajuisesti vaihtoehtoisia omaisuudenhoitopalveluja,
- Klenk Holz AG valmistaa puutuotteita rakennusteollisuudelle ja tee-se-itse -rakentajille. Lisäksi Klenk valmistaa ja myy raakapuuta ja polttopuuta ja tarjoaa neuvonta- ja suunnittelupalveluja. Klenk harjoittaa myös sähköntuotantoon liittyvää toimintaa.

3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua EY:n sulautuma-asetuksen soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin. Asia soveltuu mahdollisesti käsiteltäväksi menettelyssä, joka on esitetty komission tiedonannossa yksinkertaistetusta menettelystä tiettyjen keskittymien käsittelemiseksi neuvoston EY:n sulautuma-asetuksen ⁽²⁾ nojalla.

4. Komissio pyytää kolmansiä osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää komissiolle faksilla (+32 22964301), sähköpostitse osoitteeseen COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu tai postitse viitteellä COMP/M.7001 – Carlyle/Klenk Holz seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun PO (DG COMP)
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1 ("EY:n sulautuma-asetus").

⁽²⁾ EUVL C 56, 5.3.2005, s. 32 ("tiedonanto yksinkertaistetusta menettelystä").

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä
(Asia COMP/M.6922 – Triton/Logstor)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(2013/C 216/10)

1. Komissio vastaanotti 19 päivänä heinäkuuta 2013 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla yrityksen Triton Managers III Limited and TFF III Limited määräysvallassa oleva, hankintavälineenä toimiva jerseyläinen yritys Tri-Langley Acquisition ApS (Triton) hankkii sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräysvallan tanskalaisessa yrityksessä LRA III ApS (Logstor) ostamalla osakkeita.
2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:
 - Triton: pääomasijoitusyhtiö, jonka sijoitussalkkuun kuuluu eri alojen yrityksiä. Niistä yksi on Battenfeld-Cincinnati, joka valmistaa ja myy muovin työstökoneita ja suulakepuristimia,
 - Logstor: esieristettyjen putkien valmistus ja myynti.
3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua EY:n sulautuma-asetuksen soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin.
4. Komissio pyytää kolmansiä osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää komissiolle faksilla (+32 22964301), sähköpostitse osoitteeseen COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu tai postitse viitteellä COMP/M.6922 – Triton/Logstor seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun PO (DG COMP)
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1 ("EY:n sulautuma-asetus").

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä*, ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI